

კომედია ხუთ მოქმედებად

მ ო ძ ლ ვ ნ ა

ბატონო ჩემო,

გიძღვნით პიესას, რომლის სტილი იმდენად განსხვავებულია წინა პიესის სტილისაგან, რომ ძნელი დასაჯერებელია, თუ ერთი ხელიდან გამოვიდა ერთიცა და მეორეც, თანაც ერთ ზამთარში. ასევე განსხვავებულია მათი შექმნის მიზეზებიც. მე დავწერე „პომპეუსი“, რათა დაშეკამაყოფილებინა ისინი, ვისაც „პოლიევქტის“ ლექსი „სინას“ ლექსივით ძლიერი არ ეჩვენა, და დაენახებინა მათთვის, რომ კვლავაც ძალშიძს ამაღლებული განწყობილების შექმნა, როცა სიუჟეტი ამის საშუალებას იძლევა. მე დავწერე „ცრუპენტელა“, რათა შემესრულებინა მათი სურვილი, ვინც ყველა ფრანგივით ცვალებადობის მოყვარულია, და ამდენი სერიოზული პიესის შემდეგ, რითაც ჩვენი საუკეთესო პოეტების კალამმა გაამდიდრა ჩვენი სცენა, მთხოვდა შემექმნა რამე უფრო მხიარული, მხოლოდ გასართობად გამიზნული. პირველ შემთხვევაში მინდოდა მენახა, რა შეუძლია ჩანაფიქრის სიღრმესა და ლექსის სიძლიერეს მიმზიდველი სიუჟეტის გარეშე, მეორეში კი — მომესინჯა, რა შეუძლია მიმზიდველ სიუჟეტს ძლიერი ლექსის გარეშე. თანაც, რაკი ჩემს პირველ წარმატებას კომედიურ ეპიკურს ვუმაღლი, არ შემეძლო, ხელი საბოლოოდ ამეღო მასზე, ეს ერთგვარად უმადურობის გამოჩენა იქნებოდა. როგორც მაშინ, პირველად რომ მივატოვე კომედია, ვერ გავბედე მხოლოდ საკუთარი ძალების იმედით შევდგომოდი ტრაგედიის აღმართებს და დიდ სენეკას დავეყრდენი, დავესესხე ყოველივეს, რაც რამ იშვიათი ვნახე მის „მედეაში“, ასევე ახლაც, ჰეროიკულიდან მიაშტურისკენ უჯუქცეულმა, ვერ გავბედე, იმ სიმაღლიდან ძირს უმეგზუროდ დავშვებულიყავი და სახელგანთქმული ლოპე დე ვეგე ვიწინამძღვრე, რათა ჩვენი ცრუპენტელას იკლიკანტურ ზვანჯებში გზაკვალი არ ამზნეოდა. ერთი სიტყვით, ეს მხოლოდ ასლია მის მიერ შექმნილ ბრწყინვალე დედნიისა, რომელსაც „La Verdad sospechosa“ ეწოდება. მიეყვები ჩვენი პორაციუსის რჩევას, გაბედულებისაკენ რომ მოუწოდებს პოეტებსა და მხატვრებს, და მიუხედავად ორი გვირგვინის ომისა, თავს ნება მივეცი, ესპანეთთან ურთიერთობა არ გამეწყვიტა. თუ ეს დანაშაულია, მასში დიდი ხანია ბრალი მიმიძღვის. ეს შეეხება არა მარტო „სიდს“, რომელშიც დონ გილემ დე კასტრო დავიხზარე, არამედ ზემოთ ნახსენებ „მედეასაც“ და თვით „პომპეუსსაც“; როცა მათ ვწერდი, მეგონა, ორ ლათინს, ვთხოვდი შველას, სინამდვილეში კი ორი ესპანელისათვის მიმი-

მართავს, რადგან სენეკაცა და ლუკანუსიც კორდოველები არიან. ვინც არ მაპატიებს ჩვენს მტრებთან ურთიერთობას, ის მაინც უნდა აღიაროს, რომ მე ისინი გაეძარცვე. რაღაც არ უნდა ჩამითვალონ, მოპარვად თუ სესხებად, მე ეს საქმიანობა ისე გამიტკბა, იოლად ველად დავეხსნები. იმედია, თქვენც ჩემი აზრისა ბრძანდებით და ამით თქვენს თვალში პატივისცემა არ დამაკლდება.

გახლავართ,

ბატონო ჩემო,

თქვენი მონა-მორჩილი

კორნელი

მკითხველისადმი

თუმცა ეს კომედიაც და მისი მომღვენოც, ორივე ლოპე დე ვეგას ჩანაფიქრს ემყარება, მაინც უმართებულო იქნებოდა, ისინიც იმავე წესით წარმომედგინა თქვენთვის, როგორც წარმოვიდგინეთ „სიდი“ და „პომპეუსი“, რადგან პირველ მათგანში თქვენ იხილეთ ესპანური ლექსი, ხოლო მეორეში — ლათინური, ალაც თარგმნილი გილემ დე კასტროდან და ლუკანუსიდან, ალაც კი მათი მიბაძვით დაწერილი. ამით იმის თქმა როდი მინდა, თითქოს აქაც ბევრი რამ არ მესესხებინოს მომხიბლავი დენდიდან, მაგრამ, რაკი პერსონაჟები მთლიანად გავაფრანგე და ჩვენებურ სამოსელში გამოვაწყვე, იმდენად ცოტა რამეს იპოვიტ საერთოს ესპანურსა და ფრანგულს შორის, კმაყოფილებას კი არ მიიღებთ, გული გაგიწვრილდებათ.

მაგალითად, მე თუ ჩვენს ცრუბენტელას ვატრაბახებ, გერმანიის ომში ვიყავიო, ესპანელი მას პერუსა და ვესტ-ინდოეთზე ალაპარაკებს, საიდანაც ვითომ ეს-გისაა დაბრუნდა. ასევეა სხვა ადგილების უმეტესობა. მართალია, ყველა ამბავი დედნის თარგზვა მოკრილი, მაგრამ არავითარი მსგავსება არაა არც აზრებს შორის და არც სიტყვებს შორის, რომლებითაც ეს აზრებია გამოთქმული. ამიტომ მხოლოდ იმის აღიარებით დაეკმაყოფილდები, რომ სიუჟეტი მთლიანად ესპანელისაა, რაშიც თვითონვე დარწმუნდებით, თუ გადაშლიტ მისი კომედიების ოცდამეორე ტომს. ყველა დანარჩენ შემთხვევაში გადმოვიღე მხოლოდ ის, რაც ჩვენს ზნე-ჩვეულებებს ეხამებოდა. თუ კაღნიერებად არ ჩამომერთმევა გამოვხატო ჩემი დამოკიდებულება საგნისადმი, რომელშიც სრულიად უმნიშვნელო წვლილი მიმიძღვის; მაშინ ვაღიარებ, ამ ჩანაფიქრით ისე ვარ მოხიბლული, რომ კომედიურ ტანრში არც ძველებთან და არც ახლებთან მსგავსი არაფერი მეგულება. იგი თავიდან ბოლომდე ისე მახვილგონივრულია, ყველაფერი ისე ზუსტად და ლამაზადაა მიგნებული, კაცი მართლაც ძალიან უხიაგ გუნებაზე უნდა იყოს, რომ არ მოეწონოს ქარგა და დადგმისაგან სიამოვნება ვერ მიიღოს.

უთუოდ შევეპყდებოდი, ამ პოემის მიმართ მეტისმეტ აღფრთოვანებას ხომ არ ვინენ-მეთქი, ჩემი აზრი განმტკიცებული რომ არ იყოს ჩვენი საუ-

კუნის ერთ-ერთი უსაჩინოესი ადამიანის შეხედულებით, ვინც არა მარტო სწავლული მუშების მფარველია პოლანდიაში, არამედ თავისი მაგალითით იმაშიც გვარწმუნებს, რომ პოეზიის ხიბლი სრულებითაც არაა შეუთავსებელი პოლიტიკაში ყველაზე მაღალ მდგომარეობასთან და სახელმწიფო მოღვაწის ყველაზე კეთილშობილ საქმიანობასთან. მხედველობაში მყავს ბატონი დე ზუილიხემი, მონსენიორ პრინც ორანელის კანცლერი. ეს ის პიროვნება გახლავთ, ჰეინსიუსმა და ბალზაკმა თავიანთი გახმაურებული დაეის არბიტრობა რომ მიანდეს და მეცნიერული არგუმენტები გაუგზავნეს. მან არ ითაკილა, საჭაროდ გამოეხატა თავისი დამოკიდებულება ამ კომედიის მიმართ, დაწერა ორი ეპიგრამა, ერთი ლათინური, მეორე — ფრანგული და ელზევიერების ლეიდენურ გამოცემას წაუძღვარა. მით უფრო მეტი სიამოვნებით მომყავს აქ ისინი, რომ არ მაქვს პატივი, პირადად ვიცნობდე მათ ავტორს, ამიტომ ექვს ვერავენ შეიტანს მის მიუყვარძობლობაში. ვერც მეთისმეტ პატივმოყვარეობას დამდებენ ბრალად, რადგან მთელი ეს ზოტბა მე კი არა, ლოპე დე ვეგას ეკუთვნის; ბატონმა დე ზუილიხემმა, როგორც ჩანს, არ იცოდა, რომ ამ თეატრალური საოცრების პირველი ავტორი ლოპე დე ვეგა იყო.

**In praestantissimi poetae Gallici Cornelii
comoediam que inscribitur Mendax**

Gravi cothurno torvus, orchestra truci
Dudum cruentus, Galliae justus stupor
Audiuit et vatum decus Cornelius.
Laudem poetae num mereret comici
Pari nitore et elegancia, fuit
Qui disputaret, et negarunt inscii;
Et mos gerendus insciis semel fuit;
Et, ecce, gessit, mentiendi gratia
Faceliisque, quas Terentius, pater
Amoenitalum, quas Menander, quas merum
Nectar Deorum Plautus et mortalium,
Si saeculo reddantur, agnoscant suas,
Tandem poeta est: fraude, iuoco, fabula
Mendace scena vindicavit se sibi.
Cui stagirae venit in mentem, putas,
Quis qua praeivit supputator algebra,
Quis cogitavit illud Euclides prior,
Probare rem verissimam mendacio?

Constanter, 1645.

ბ-ნ კორნელს „ცრუბენტელას“ გამო

ისე განითქვა „ცრუბენტელა“, შენი პიესა, ტიბრიც, მასიცი, პოც, რაინიცი გლოვას მიეცა, შურით აღესილნი ბედს წყველიან და ყრიან ცოფებს, მისი ავტორის შესადარი რომ ვერვინ შობეს.

თვით სწავლულებსაც ერთხმად ასე გადუწყვეტიათ:
 „ტერენციუსზე და პლატეზე უფრო მეტია“.
 მე, ჩემდათავად, ამ პიესას მოვთხრიდი ძირით,
 უგერგილოა, უგემური, მშრალი და მწირი,
 არ გააჩნია იუმორი, სუსტია ქარგა,
 ქალი ქალს არ ჰგავს, მამაკაცი მამაკაცს არ ჰგავს.
 მაგის მაქებართ ალბათ საქმე გამოელიათ.
 იშვას კორნელი, განა მართლა ასე ძნელია!
 წყალწყალა ღვინოს შეუტრით ლენტოვის წვენი
 და სულ ეგ არის, კორნელები წამოვლენ ცვენით.
 ამას რას ვამბობ! ჰოი, კორნელ, გთხოვ პატიებას!
 ერთი ვიცრუე და ტყუილი ტყუილს მიება,
 რადგან დღეს უკვე ვაქცაობას ტყუილით ვზომავ,
 დავგმე სიმართლე, მხდალს ვეძახი ტყუილის ქომავს.
 ასე უეტრად შემეყვარდა, რაც მძულდა დღემდე,
 შენი ბრწყინვალე „ტრუპენტელას“ წაკითხვის შემდეგ.
 ეგება ვცდები, სულ უკბილოდ ვხუმრობ ეგება,
 მაგრამ არ ძალმიძს ღირსეულად მისი შექება
 და მწირი ხობტა რომ არ ეღერდეს შეურაცყოფად,
 ამ ტყუილისტყვიტ განვიზრახე ლექსის გაწყობა.
 თუკი ვერ შეძლებ და ბოლომდე ვერ იტყვი მართალს,
 რა დაერქმევა ამ სიმართლეს ტყუილის გარდა?
 ღმერთების თვალშიც ერთნაირი ფასი აქვს თითქმის,
 იცრუებს კაცი თუ ნახევარ სიმართლეს იტყვის.

კონსტანტერი

შ ა ნ ხ ი ლ ვ ა

ეს პიესა ნაწილობრივ თარგმნილია და ნაწილობრივ გადმოკეთებულია
 ესპანურიდან. მისი სიუჟეტი ისე მახვილგონივრული და ისე ოსტატურად
 აგებული მეჩვენება, რომ ხშირად მითქვამს, ჩემს ორ საუკეთესო სიუ-
 ჟეტს უყოყმანოდ დავთმობდი, ოღონდ ეგ ჩემი ყოფილიყო-მეთქი. მის
 ავტორობას სახელგანთქმულ ლოპე დე ვეგას მიაწერდნენ, მაგრამ ამას-
 წინათ ხელში ჩამივარდა დონ ხუან დე ალარკონის ტომი, სადაც იგი თა-
 ვისად აცხადებს ამ კომედიას და ესაყვედურება გამომცემლებს, ჩემი
 ნაწარმოები სხვისი სახელით გამოაქვეყნესო. თუ ეს მისი საკუთრებაა,
 დაიბრუნოს, მე საწინააღმდეგო არაფერი მაქვს. ვისი ხელიდანაც არ უნდა
 გამოსულიყო ეს კომედია, მაინც საოცრად მახვილგონივრულია, ესპანურ
 ენაზე ჭერ არაფერი შემგებდრია, უფრო რომ მომწონებოდეს. ვცადე,
 ჩვენი გემოვნებისა და წესებისათვის მიმესადაგებინა იგი, მაგრამ იძულე-
 ბული გავხდი, დამეძლია ჩემი ზიზღი u parte-ების¹ მიმართ, რომელთა-

¹ განზე ნათქვამი (იტალ.).

განაც ისე არ გაიწმინდებოდა, რომ დიდი ზიანი არ მისდგომოდა მის სილამაზეს. ამიტომ, რაც შემეძლო, შევამოკლე ისინი და თითქმის ყოველთვის, როცა კი მიემართავ, სცენაზე სმადებლა ვასაუბრებ ორ განაპირებულ პერსონაჟს, სანამ არ წარმოითქმის ის რეპლიკები, ამ ორმა რომ ვერ უნდა გაიგონოს. ასეთი პარალელიზმი, მართალია, არ არღვევს მოქმედების ერთიანობას, მაგრამ რამდენადმე ძაბავს მსაყურებელს, რომელმაც აღარ იცის, რას მიაღვენოს თვალი და იძულებულია, ყურადღება ორმხრივ წარმართოს, რასაც მიჩვეული არაა. ადგილის ერთიანობა დაცულია, ყველაფერი პარიზში ხდება, თუმცა პირველი მოქმედება ტიუილრიში მიმდინარეობს, დანარჩენი ოთხი კი სამეფო მოედანზე. არც დროის ერთიანობაა დარღვეული, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ავტორის განკარგულებაში მთელი ოცდაოთხი საათია. რაც შეეხება მოქმედების ერთიანობას, აქ უკვე აღარ ვიცი, რითი ვიმართლო თავი: დორანტს მთელი პიესის მანძილზე კლარისა უყვარს, ფინალში კი ლუკრეციას ირთავს, რაც არ შეესატყვისება პროტასისს. ესპანურშიც იგივე მდგომარეობაა, ოღონდ იქ ცრუ-პენტელა ისჯება თავისი ტყუილებისთვის და მას ძალით აქორწინებენ ლუკრეციაზე, რომელიც არ უყვარს. იმის გამო, რომ სახელები აერევა, ჰგონია, კლარისას უთვლის, ცოლად გამომყევრო, თანსმობას კი ლუკრეციასგან იღებს. როცა მისი შეცდომა გამომკვლავდება, მედიდურად აცხადებს, სახელი შეემშალა, თორემ ქალი კი არ შემშლიაო. ამაზე ლუკრეციას მამა მოკვლით ემუქრება, თუ არ შეირთავს მის ქალიშვილს, მას შემდეგ, რაც ხელი სთხოვა და თანსმობა მიიღო. საკუთარი მამაც იმავე მუქარას უშვობს. ასეთი დასასრული ცოტა ტლანქი მეჩვენა და გადავწყვიტე, რომ ძალდაუტანებელი ქორწინება უფრო გუნებაში მოუვიდოდა ჩვენს მსაყურებელს. ამიტომ ასეთი გამოსავალი გამოვინახე: დორანტი მეხუთე მოქმედებაში თანდათან ლუკრეციასკენ იხრება, რომ ბოლოს საკუთარი შეცდომით ისარგებლოს და კომედია დაინტერესებულ მხარეთა სრული თანხმობით დამთავრდეს.

მოქმედი პირნი

- ჟ ე რ ო ნ ტ ი, დორანტის მამა.
- დ დ რ ა ნ ტ ი, ჟერონტის ვაჟი.
- ა ლ ს ი ბ ი, დორანტის მეგობარი და კლარისას შეყვარებული.
- ფ ი ლ ი ს ტ ი, დორანტისა და ალსიპის მეგობარი.
- კ ლ ა რ ი ს ა, ალსიპის შეყვარებული.
- ლ უ კ რ ე ც ი ა, კლარისას მეგობარი.
- ი ზ ა ბ ე ლ ა, კლარისას მოახლე.
- ს ა ბ ი ნ ა, ლუკრეციას მოახლე.
- კ ლ ი ტ ო ნ ი, დორანტის მსახური.
- ლიკასი, ალსიპის მსახური.

მ ო ქ მ ე დ ე ბ ა ხ დ ე ბ ა პ ა რ ი ზ შ ი.

პირველი მოქმედება

გამოსვლა პირველი

დორანტი, კლიტონი

დორანტი

დაშნა ვარჩიე მოსამართლის მანტიას, კლიტონ.
საბედნიეროდ, მოლოდინი არ გამიმტყუნდა
და მამაჩემმა მომიწონა ეს არჩევანი.
მოკლედ, მეშველა, კანონების ზუთხვას გადაეჩი.
მაგრამ, მითხარი, ამ დიდებულ ტიუილრიში,
ამ რჩეულ ხალხში თუ ვივარგებ გამოსაჩენად?
ჩემს სიტყვა-პასუხს, მიხრა-მოხრას, თავის დაქერას,
ასე მგონია, სქოლარობის ბეჭედი აზის.
იქ ხომ, კოდექსის ქვეყანაში, არც კარგი ტონი,
არც დახვეწილი მანერები არ ისწავლება.
ჰოდა, ძალიან მეშინია...

კლიტონი

ნუ გეშინიათ.

სქოლარს რა გიგავთ, გაახუნებთ ყველა დარდიმანდს!
თვალტანადობა არ გაკლიათ, შნო და ლაზათი.
თვითონ ბარტოლსაც რომ ენახეთ, შემოგნატრებდათ.
საწყალი ქმრების რა იციან, რა საფრთხე ელით!
მოგწონთ პარიზი?

დორანტი

ერთი რამე არ მომწონს მხოლოდ:
სწავლის საბაბით პარიზიდან რომ გამამგზავრეს

და ასე უქმად წამივიდა ამდენი ხანი.
შენ კი რა გიჭირს, ხარ პარიზში და დროს ატარებ.
აქაურ ქალებს ბევრი დევნა სჭირდება, ალბათ.
ისე, იცოცხლე, კი ღირს დევნა, თუ გახდი რამეს.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

რამეს კი არა, თუ გაცალა, ყველაფერს გახდი!
მაგრამ ხუმრობა იქით იყოს, რაკილა გატყობთ,
რომ ამ საქმეში თქვენ ხუმრობა არ გყვარებით:
პარიზში წუხელ ჩამოხვედით პუატიედან
და ამ დილითვე იერიშზე გასურთ გადახვიდეთ,
გნებავეთ, ერთბაშად მთელ საქალეთს გაავლოთ მუსრი,
დასაქარგავად ერთი წუთიც არ გემეტებათ.
თქვენ ახლა ვინმე გამოცდილი მოძღვარი გინდათ,
ამ კეთილშობილ ხელობაში რომ დაოსტატდეთ.
ნება მიბოძეთ, ჩემი თავი შემოგთავაზოთ.
თან საქმეც ვიცი, თან სირბილიც არ მეზარება.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ბევრი სირბილი არ მოგიწევს, ნუ შეშინდები.
მე, სწორი გითხრა, მხოლოდ ისეთ ნაცნობებს ვეძებ,
მივიდე ხოლმე, გაგიცინო, გავმხიარულდე,
დრო გავატარო ლაღობით და სიამტკბილობით.
რაკი არ მიცნობ, ვერც მიმიხვდი რისი თქმა მსურდა.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

გასაგებია, თქვენ ამბობთ, რომ ავხორცი არ ხართ
და არ გწადიათ იმ ქალებთან საქმის დაჭერა,
პირველ შემხედურს რომ უწვებიან ფულის გულისთვის.
მაგრამ არც ისეთ კდემამოსილ კეკლუცებს ელტვით,
რომ გაგიღიმებს, იელურტულებს, თვალებს მინაბავს
და საბოლოოდ ყველაფერი იმით თავდება,
რითაც დაიწყო — ჟღურტულით და თვალების ნაბევით.
ამ მეტისმეტად თავშენახულ ლამაზმანებთან
დროს მოკლავ, მაგრამ გატარების რა მოგახსენო.
თქვენ ქალი გინდათ ზომიერად პატიოსანი,

რომ გაუბრბოდეს ცოდვას, მაგრამ... ძალიან არა,
მეტადრე მაშინ, თუ ძალიან მოეწონებთ.
აქ, ღვთის წყალობით, ასეთებიც მრავლად არიან.
მაგრამ, მე მგონი, სულ ტყუილად მალაპარაკებთ
და არავისი გაკვეთილი თქვენ არ გჭირდებათ,
თქვენი ღიმილი, თუ არ ვცდები, აშკარად ამბობს,
რომ შეგირდობა გავლილი გაქვთ კარგა ხანია.
ჩანს, იმდენ დროსაც არ გართმევდათ კანონის ზუთხვა,
რომ სწავლის გარდა ვერაფრისთვის ვერ მოგეცალათ.

დორანტი

რალა კაცი ხარ, მაგ საქმისთვის თუ ვერ მოიცილი.
ღიას, ვიცილდი და ერთგვარი გამოცდილებაც
მივიღე, მაგრამ... სად მივიღე? პუატიეში.
პუატიეში! სად პარიზი, სად პუატიე!
აქ იმ ხერხებით ფონს ვერ გახვალ, ჩაიძირები.
რაც სხვაგან მოსწონთ, ის პარიზში ყავლგასულია.
პროვინციული ქეცეები და საუბრის კილო
უმეტესწილად იწვევს მხოლოდ დამცინავ ღიმილს.
პროვინციაში რასაც ხვდები, იმას სჯერდები,
ვინც სხვაზე ნაკლებ სულელთა, ბრძენთა ბრძენია.
აქ კი ვერავის ვერ შეაყრი თვალეზში ნაცარს,
ვერავის ყალბი ბრწყინვალეობით ვერ დააბრმავებ.
როცა ამდენი ღირსეული ხალხია ირგვლივ,
შენც ღირსეული თუ არა ხარ, ვინ ჩავთვლის რამედ.

კლიტონი

აი, რას ნიშნავს, რომ სრულებით არ იცნობთ პარიზს
და მის ავ-კარგზე ყურმოკრული ამბებით მსჯელობთ.
პარიზი დიდი ქალაქია, სადაც ზღვა ხალხი
მიდის და მოდის, აქ ერთმანეთს ცუდად იცნობენ,
სულ იოლია, გაასაღო ტყუილი მართლად
და, ჩვეულებრივ იმად ფასობ, რა ფასსაც იღებ.
აქაც ისევე, როგორც ყველგან, რჩეულთა გვერდით
ათასი ჯურის ნაძირალა დაეხეტება.
მე, ჩემდათავად, ვერ ვიტყვოდი, თითქოს პარიზში
განსაკუთრებით იგრძნობოდეს ბრძენთა სიმრავლე,

ანდა რეგვნების ნაკლებობა: ერთ ჭკვიან კაცზე ზუსტად იმდენი ბრიყვი მოდის, რამდენიც სხვაგან. მაგრამ როგორღაც შეუმჩნევლად გადავუხვიეთ საუბრის საგანს. რა მინდოდა მეკითხა თქვენთვის? ჰო, ხელგაშლილი თუ ბრძანდებით?

დორანტი

ძუნწი არა ვარ.

კლიტონი

მაშ, ქალთა გულებს სულ ადვილად მოინადირებთ, ეს გასაღები თითქმის ყველა ცხრაკლიტულს აღებს. ოღონდ, გახსოვდეთ, ძალზე დიდი სიფრთხილე გმართებთ, ხელგაშლილობით ვინმეს წყენა არ მიაყენოთ, იმგვარად გასცეთ, რომ არავის დაადოთ ვალი. ჭკვიანი კაცი დიდი ტაქტით აკეთებს ამას. შემთხვევით ტოვებს საგანგებოდ მიტანილ ნობათს, ან ძვირფას ბეჭედს მოიხსნის და ბანქოში აგებს, რითაც სასურველ ნაყოფს იმკის, რომელსაც ყველა ვერ მოიმიკიდა. მაგალითად, გულუხვი ზეპრე სასურველ ქალთან სწორედ ძღვენით წაიხდენს საქმეს, ისე მიუგდებს, მოწყალეა გაიღო თითქოს. ზეპრე ზეპრეა...

დორანტი

ამიტომაც, მოდი, შევეშვათ და ეს მითხარი, ხომ არ იცნობ ამ ქალიშვილებს, აქ რომ მოდიან?

კლიტონი

მე, ბატონო? აბა, საიდან. ასეთი ხალხი სათოფეზე არ მიმიკარგბს. გნებავთ, გაგიგებთ, ვინ არიან, მეეტლეს ვკითხავ.

დორანტი

მერედა გეტყვის?

კლიტონი

მაშ, მეეტლე რის მეეტლეა, თუ გააჭენა, ვისაც გინდა გამოაჭენებს.

გამოსვლა მეორე

დორანტი, კლარისა, ლუკრეცია, აზაბელა

კლარისა (წაიფორხილებს და კინლამ დაეცემა.)
ვაიმე!

დორანტი

იცი, ბედმა თქვენი პაწია მარცხი
მე მიწყალობა, რათა ხელი მომეცა თქვენთვის
და განმეცადა უდიდესი, უზენაესი
ბედნიერება — თქვენი ხელის შეხება მეგრძნო.

კლარისა

მე მგონი, ბევრი არაფერი უწყალობნია,
რადგან ეს თქვენი უდიდესი ბედნიერება
ისე მცირეა, რომ არცა ღირს სალაპარაკოდ.

დორანტი

აბა, რა გითხრათ, რაც აქ ბედის წყალობით მოხდა,
არ მოხდებოდა, მე რომ ბედი არა მწყალობდეს,
მაგრამ მე ბედი რომ მწყალობდეს, არ მოხდებოდა
ბედის წყალობით, მოხდებოდა მხოლოდ და მხოლოდ
თქვენი წყალობით და ძალიან სამწუხაროა,
რომ ამ წყალობას მე ვერასდროს დავიმსახურებ.
ყველაზე მეტად რაც მალონებს, სწორედ ეს არის,
ღირსი არა ვარ ამოდენა ბედნიერების.

კლარისა

ჩვენი აზრები არ ემთხვევა ერთიმეორეს,
თქვენ რაც გაღონებთ, მე, პირიქით, გამახარებდა.
სწორედ ის მიყვარს, რასაც ჩემით ვერ ვიმსახურებ,
თორემ ის, რასაც ვიმსახურებ, საზღაურია
და საზღაური როგორ უნდა ინატრო კაცმა.
ბედნიერება მაშინაა ბედნიერება,
როცა რითიმე კი არ ვაღწევთ, თავისით მოდის.
აბა, ყველას რომ ის მოგვაგონ, რისი ღირსიც ვართ,
ბედნიერება ცოტა ვინმეს ხვდებოდა წილად.

დორანტი

მეც ასე ვფიქრობ და ამიტომ არც მაქვს იმედი,
რომ მხოლოდ ჩემი ღირსებებით მივალწევ რამეს.
მაგრამ ეს გული, სიყვარულის ცეცხლით რომ იწვის,
ბედნიერია და მით უფრო ნეტარებს ახლა,
რაც უფრო ნაკლებ იმსახურებს ამ ნეტარებას.
თან იტანჯება საკუთარი ბედნიერებით,
რადგან თქვენს მიერ ნაბოძები არ არის იგი
და ბრმა შემთხვევამ უწყალობა თქვენს უნებურად.
შეყვარებულს კი მხოლოდ ის ჰგვირის კმაყოფილებას,
სრული ნებით და თანაგრძნობით რასაც მიაღწევს,
ხოლო რაიმეს უცაბედად თუ მიაღწია,
ასე ჰგონია, ზიზღის ფასად აქვს მიღწეული.
ჩემს ბედს რა ვუთხრა! ამირია ტკბილი და მწარე:
ხელი კი მომცეს, მაგრამ გულზე მითხრეს უარი.
რისთვის მიპყრია თქვენი ხელი, რისთვის ვეხები,
თუკი არ ძალმიძს ხელთან ერთად გულსაც შევებო.

კლარისა

თქვენ, ჩემო კარგო, მეტიმეტად იოლად იწვით,
თუ ამ ნაკვერჩხლებს ვერწმუნებით, აქ რომ გაჰყარეთ.
მე, სამწუხაროდ, ეგ უნარი არ მომცა ღმერთმა,
არ შემიძლია ასე უცბად აბრიალება.
მაგრამ კაცნი ვართ, შეიძლება, მაგ თქვენმა გრძნობამ
თანდათანობით ჩემშიც ჰპოვოს გამოძახილი.
ახლა ხომ ხედავთ, ბედს ტყუილად რომ ემდურებით
და რომ ისეთი საგანგაშოც არაფერია.

გამოსვლა მისაგე

დორანტი, კლარისა, ლუკრეცია, იზაბელა, კლიტონი

დორანტი

სულაც არ არის გასაკვირი, ბედს ვემდუროდე.
მთელი წელია, ჩამოვედი გერმანიიდან,

მთელი წელია, იმის ნაცვლად, მტერი მემუსრა,
დავიარები ბალებზე და პრომენადებზე,
თქვენ რომ წაგაწყდეთ, თქვენს სარკმელთან ვარ ასვეტილი,
ჩრდილივით დაგდევთ, სერენადებს გიმღერით ღამით.
მაგრამ არა და არ მომეცა მარჯვე შემთხვევა,
მოვსულიყავ და თქვენთვის გული გადმოიმშალა.

კ ლ ა რ ი ს ა

გერმანიიდან ჩამოხვედით? ომში იყავით?

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჰო, ოთხი წელი გავატარე.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

ხომ არ გაგიყდა!

დ ო რ ა ნ ტ ი

წარმოიდგინეთ, ამ ოთხი წლის განმავლობაში
ერთი შემთხვევაც არ ყოფილა, კვებით არ ვამბობ,
ბრძოლა მოგვეგოს და ამაში თქვენს მონა-მორჩილს
წვლილი და თანაც დიდი წვლილი არ შეეტანოს.
გაზეთმაც აკი არაერთხელ შემასხხა ხოტბა...

კ ლ ი ტ ო ნ ი (სახელოზე ქაჩავს.)

ბატონო, როგორ გეკადრებათ...

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჩუმად იყავი.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

თუ სიზმარში ხართ...

დ ო რ ა ნ ტ ი

გეუბნები, გაჩუმდი-მეთქი!

კ ლ ი ტ ო ნ ი

თქვენ ან წუხელის ჩამოხვედით პუატიედან,
ან მე ჭკუაზე...

დორანტი

არ გარეკა?! რა თავს გახვედი
ხმა ჩაიწყვიტე! ისე ქუხდა ჩემი სახელი,
ვერას მაკლებდა მოშურნეთა ცილისწამება.
ო, რა დიდებას მივალწევდი, ცოტაც დამცლოდა!
მაგრამ პარიზში ჩამოვედი, თქვენ დაგინახეთ
და იმ წუთიდან სამუდამო ტყვე გავხდი თქვენი!
ვერ გავუმკლავდი გულგამგმირავ თვალთა იერიშს,
უცებ დაეყარე იარაღი, როგორც ჯაბანმა!
მას შემდეგ აღარ შენატრება ომის ქარ-ცეცხლი,
ბრძოლის ყიჟინა, გულს სიამით რომ მიჩქროლებდა,
მას შემდეგ აღარც საბელი და დიდება მახსოვს,
თქვენდამი ტრფობამ ყველაფერი გადამაეიწყა
და პარიზიდან ფეხი აღარ მომაცვლევინა.
ერთი სურვილი შემოჩა მხოლოდ: თქვენ გამსახუროთ.

იზაბელა (ჩუმად კლარისას.)

აღსიბი მოდის, გაგიჟდება, სხვასთან რომ გნახოთ.

კლარისა

დროა, წავიდე. ალბათ კიდევ შევხვდებით სადმე.
ნახვამდის.

დორანტი

ნუთუ გამწირავთ და ბნელში დამაგდებთ!

კლარისა

კარგია, თქვენი დათაფლული სიტყვების სმენა,
მაგრამ ვაი რომ მოსაცდელად აღარ გვცალია,
ახლა ცოტა ხანს მართო გვინდა გავისეირნოთ.

დორანტი

რაკი ასეა, ერთზე მაინც ნუ მეტყვიოთ უარს:
ნება მიბოძეთ, რომ მიყვარდეთ, თუნდაც შორიდან.

კ ლ ა რ ი ს ა

თუ სიყვარული ნამდვილია, სხვისი ნებართვა
მას არ სჭირდება, საკუთარი ნებართვაც ყოფნის.

გამოსვლა მეოთხე

დორანტი, კლიტონი

დორანტი
უკან გაჰყევი.

კლიტონი

რაც გვინდოდა, უკვე შევიტყვე,
მეეტლის ნათქვამს სიტყვა-სიტყვით გაგიმეორებთ:
შესახედავად უკეთესი რომელიცაა,
ისაა ჩემი ქალბატონი, სახელად ჰქვია
ლუკრეცია და მოედანზე ცხოვრობსო, მითხრა.

დორანტი
სადო?

კლიტონი

სამეფო მოედანზე. მეორე ქალიც
იქვე ცხოვრობსო, სახელი კი ვერ მითხრა მისი,
მაგრამ გაგიგებთ.

დორანტი

არ მჭირდება, ნუ შეწუხდები.
ვინც მესაუბრა და მომხიბლა, ლუკრეციაა,
ნამდვილად ვიცი. თავდება ჩემი გუმანი
და თვითონ მისი სილამაზე, რაც მთავარია.

კლიტონი

მთავარი, ალბათ, გუმანია, ჩემო ბატონო,
თორემ, ღმერთმანი, სილამაზით მეორე სჯობდა.

დორანტი

ის ბაიყუში სჯობდა არა, განზე რომ იდგა
და ვერც კი შეძლო საუბარში სიტყვა ჩაერთო?

კლიტონი

ბატონო ჩემო, როცა ქალი სიტყვაძვირია,
დიდი ცოდვია, ასეთ ქალზე აუგი ითქვას.
მისი გაჩენა, გეუბნებით, სასწაულს უდრის!
ამ დროს ბუნება თავისსავე შესაძლებლობას
აჭარბებს ხოლმე და არასგზით არ შეიძლება,
რომ ღმერთის ხელი არ ერიოს მის გაჩენაში.
დღეს სიყვარული ძველებურად ვერ მიბნევს თავგზას,
მაგრამ, როდესაც ქალს შევხვდები, ვისთვისაც უფალს
დუმბილის ნიჭი მიუცია, გონებას ვკარგავ
და მაიმახიც მეჩვენება მზეთუნახავად.
ჩუმად რომ იდგა, ლუკრეცია ის ქალი იყო,
ხოლო ვისითაც მოიხიბლეთ, სულ სხვა ვინმეა
და გიჯობთ, მისი ვინაობა დროზე გაიგოთ.
თუ ამ საქმეში მე მართალი არ გამოვდექი,
ბრიყვი ვყოფილვარ, რასაც ფიცით დავადასტურებ.

დორანტი

ფიცი რად გინდა, ჩემო კლიტონ, ფიცი რად გინდა.
ბიჭოს, შეხედე, ჩემი სკოლის ამხანაგები
აქეთ მოდიან, რაღაცაზე ცხარედ მსჯელობენ.

გამოსვლა მხუთე

დორანტი, ალსიპი, ფილისტი, კლიტონი

ფილისტი (ალსიპს)

მაშ, მუსიკაც და ვახშამიცო?

ალსიპი (ფილისტს)

დიახ, მუსიკაც

და ვახშამიცო.

ფილისტი (ალსიპს)
წუხელ?

ალსიპი (ფილისტს)
წუხელ.

ფილისტი (ალსიპს) და ყველაფერი
კარგად ყოფილა მოწყობილი?

ალსიპი (ფილისტს)
ძალიან კარგად.

ფილისტი (ალსიპს)
ვის მოუწყვია, რას ამბობენ?

ალსიპი (ფილისტს)
ჯერავინ მითხრა.
არადა...

დორანტი (ესალმება)
როგორ გამიხარდა თქვენი დანახვა,
ვერ წარმოიდგენთ.

ალსიპი
მეც უზომოდ მოხარული ვარ.

დორანტი
მომიტყვეთ, რომ საუბარი შეგაწყვეტინეთ,
მაგრამ არასგზით არ შემეძლო, არ მოვსულიყავ.

ფილისტი
კარგი, ჩვენს შორის ბოდიშები რა საქიროა.

დორანტი
გთხოვთ, საიდუმლო თუ არ არის, მეც გამიმხილოთ,
რაზე მსჯელობდით ასე ცხარედ?

ა ლ ს ი პ ი

ერთ პაემანზე.

დო რ ა ნ ტ ი

სასიყვარულო პაემანზე?

ა ლ ს ი პ ი

ასე გამოდის.

დო რ ა ნ ტ ი

რაკი დაიწყეთ, ყველაფერი მითხარით ბარემ.

ა ლ ს ი პ ი

გუშინ კონცერტი გაუმართავთ ერთი ქალისთვის.

დო რ ა ნ ტ ი

სად?

ა ლ ს ი პ ი

მდინარეზე.

დო რ ა ნ ტ ი

მდინარეზე? ჩინებულია.

როგორც ამბობენ, წყალი ხანძარს უფრო ახელებს.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

მეც გამიგია.

დო რ ა ნ ტ ი

დღისით მოხდა თუ ღამით?

ა ლ ს ი პ ი

ღამით.

დო რ ა ნ ტ ი

ჩინებულია. ცეცხლი ღამით უკეთ ანათებს.

თქვენ ეს მიიხარით, ქალზე რა თქვენს, ლამაზიაო?

ა ლ ს ი პ ი

აქეს.

დო რ ა ნ ტ ი

მუსიკაც აქეს?

ა ლ ს ი პ ი

აქეს.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ბოლოს ნადიმი

თუ გაიმართა?

ა ლ ს ი პ ი

გაიმართა.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ნადიმიც აქეს?

ა ლ ს ი პ ი

ნადიმიც აქეს.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ვინ გამართა, არ იცით?

ა ლ ს ი პ ი

არა.

რატომ იცინით?

დ ო რ ა ნ ტ ი

თქვენ რომ გხედავთ გაკვირვებულებს.

ეს ყველაფერი მე მოვაწყვე.

ა ლ ს ი პ ი

თქვენ?

დ ო რ ა ნ ტ ი

მე.

ა ლ ს ი პ ი

გილოცავთ.

ქალის მოხიბვლა ასე უცებ სად მოასწართ?

დ ო რ ა ნ ტ ი

სულ ბოთე უნდა ვყოფილიყავ, რომ ვერ მომესწრო.

თვეზე მეტია პარიზში ვარ, თუმცა ჭერხნობით

არც ისე ხშირად გამოვდივარ დღისით სახლიდან,

სამაგიეროდ ღამლამობით ორიოდ ნაცნობს

ვაკითხავ ხოლმე...

კლიტონი (დორანტს ყურში)

რეებს ამბობთ, ღმერთი არა გწამთ?..

დორანტი

ხმა კრინტი-მეთქი! კიდევ ერთხელ თუ გაგიბედავს...

კლიტონი

რა მწარედ ტყუის, ღმერთო ჩემო, რა მწარედ ტყუის!

ფილისტი (ალსიპს ჩურჩულით)

როგორ მარტივად ამოიხსნა ეს გამოცანაც.

თქვენმა მეტოქემ თავის თავი თვითონვე გასცა.

დორანტი

გატყობთ, ამ საქმით მეტისმეტად დაინტერესდით.

ხათრს არ გაგიტეხთ და ყველაფერს წვრილად გაიმბობთ.

მაშ ასე: ხუთი დიდი ნავი დავიჭირავე,

მომღერლები და დამკვრელები ოთხ გუნდად დავყავ

და ოთხივენი მოვათავსე ცალ-ცალკე ნავში.

როგორ უკრავდნენ ან რა გრძნობით მღეროდნენ, ღმერთო!

ჯერ უკეთესი არაფერი მომისმენია,

ტკბილი ჰანგები იღვრებოდა ოთხივე მხრიდან.

მეხუთე ნავში, უფრო დიდი რომელიც იყო,

გავამართვინე ტალავერი და ტოტებს შორის

ბროწეულების, ჟასმინების და ფორთოხლების

ფერად-ფერადი ყვავილები ჩავაწნევიანე.

როცა შელამდა, მოვიყვანე ჩემი ღვთაება,

და რომ პირისპირ უხერხულად არ გვეგრძნო თავი,

კიდევ სხვა ხუთი ლამაზმანი დავუპატიჟე.

როგორი სუფრა გაიშალა, ნუ მომაცოლებთ,

სიტყვით ამისი გადმოცემა არ შეიძლება.

მაინც რა იყო, რა კერძები, რა საწებლები

რა სასმელები თავზე ექვსი მოსამსახურე

დაგეტრიალებდა და ნადიმად ვიდრე ვისხედით,

სმენას გვიტკობდა ღვთაებრივი მუსიკის ხმები.

როცა პურობა დავამთავრეთ, ორსავ ნაპირზე,

სანამდე თვალი გასწვდებოდა, ზღვა მაშხალები
ავარდა ცაში და სინათლედ გადმოიღვარა.
გეგონებოდა, წამოვიდა ვარსკვლავთა წარღვნა,
მთელი მდინარე აღმოდებულ ნაკადად იქცა.
მერე ცეკვები გაიმართა. ეს დროსტარება
გაგრძელდა, სანამ არ გამოჩნდა დილის მნათობი.
ჩვენი სურვილი მის სურვილად რომ ქცეულიყო,
კიდევ კარგახნით გადადებდა, ალბათ, ამოსვლას,
მაგრამ ჩვენს ხვეწნას არ მოხედა და შურნეულმა
შეგვაწყვეტინა მხიარული ცეკვა-თამაში.

ა ლ ს ი პ ი

კარგი ნადიმი ყოფილა და კარგადაც ჰყვებით.
ასეთი რამე პარიზს დღემდე არ მოსწრებია.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მთავარი მაინც ის იყო, რომ ჩემმა ლამაზმა
მოსამზადებლად მხოლოდ ორი საათი მომცა.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

მაინც ბრწყინვალედ მოგისწრიათ. საოცარია.

დ ო რ ა ნ ტ ი

სხვა შემთხვევაში მაგას როგორ დავჭერდებოდი,
მაგრამ ვაი რომ არჩევანის დრო აღარ მქონდა.

ა ლ ს ი პ ი

აბა, მომავალ შეხვედრამდე. მშვიდობით გნახეთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მშვიდობით გნახეთ.

ა ლ ს ი პ ი (ფილისტს)

ექვისაგან გავვიყდე ლამის.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

საექვიანო, მე თუ მკითხავთ, არაფერია,
თქვენც ხომ შენიშნეთ, წვრილმანები სულ არ დაემთხვა.

ა ლ ს ი პ ი

დრო და ადგილი ხომ დაემთხვა, მეტი რა გინდა.

განმოსვლა მუდმივად

დორანტი, კლიტონი

კლიტონი

ბატონო ჩემო, შეიძლება, ერთი რამ გკითხოთ?

დორანტი

ნება შენია, გინდა მკითხე და გინდა არა.

აი, ხალხში კი ცოტა ფრთხილად მოქცევა გმართებს.

კლიტონი

დიდი ხანია, რაც თვალდია ძილი დაგჩემდათ?

დორანტი

თვალდია ძილი?

კლიტონი

თან გძინავთ და თან სიზმრებს ჰყვებით.

ჰო, სიზმრებს ვარქმევ, თორემ ისე სხვა რამე ჰქვია.

დორანტი

შენ ჰკუაზე ხარ?!

კლიტონი

ჰმ, ჰკუაზე როგორ ვიქნები,

ამდენი ბრძოლის და ასეთი ნადიმის შემდეგ.

თქვენ ბრძოლებს იგებთ ყოველგვარი რისკის გარეშე

და ერთი გროშის გაუღებლად ნადიმებს მართავთ.

ჰო, მართლა, შარშან დავბრუნდიო, ეგ რალა იყო?

დორანტი

მაგის გარეშე ხომ სარწმუნო არ იქნებოდა,

რომ შორით ვეტრფი.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

ხოლო მაგით სარწმუნო გახდა?

დ ო რ ა ნ ტ ი

შენგან არ მიკვირს? მაშ, მივიდე და მივახალო:
„იცით, მე გუშინ სკოლის მერხზე ვიჯექი ისევ
და თქვენ შეძელით გუშინდელი ღლაპის მოხიზვლა.
ზეპირად ვიცი კოდექსების პარაგრაფები,
წაკითხული მაქვს ალციატი, ბალდი, აკურსე
და თუკი ჩემთვის ცოტაოდენ დროს გამონახავთ,
მათი ძვირფასი ციტატებით დაგიტკობთ სმენას“.
ამას ეტყვი და, მორჩა, ქალი უკვე შენია,
ზედ არ შეხედავს სიმამაცით განთქმულ მეომრებს,
რადგან ქალები, როგორც თვითონ მოგეხსენება,
პარაგრაფების მზუთხველებზე ჭკუას კარგავენ.
ასეთ სიმართლეს არ სჯობია, ტყუილი უთხრა
და ამით მისი მოწონება დაიმსახურო?
ტყუილის თქმას კი დიდი სიბრძნე არა სჭირდება,
უნდა გაბუჭო, სახელების და ტერმინების
კორიანტელი დააყენო, ახსენო გალა,
ვერტი, ლამბუა, ადგილები დაასახელო,
ხშირ-ხშირად ჩართო „ავანპოსტი“, „შტურმი“, „რედუტი“,
„არიერგარდი“, „კონტრესკარპი“, „კურტინი“, „კარე“,
აზრიანს იტყვი, თუ უაზროს, ეგ სულ ერთია,
ოღონდ როგორმე ყური მოსჭრა და განაცვიფრო,
და თუ განცვიფრდა, სანახევროდ მოხიზლულია,
კიდევ ცოტაც და მოკლე ხანში კრედიტს გავიხსნის.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

კარგი, დავუშვათ, გერწმუნათ და განცვიფრდა კიდევ,
მალე სხვებისგან ხომ გაიგებს, ვინ ხართ და რა ხართ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

აღბათ, გაიგებს, მაგრამ უკვე გვიან იქნება,
ამასობაში გააკეთა ჩვენმა ტყუილმა
თავისი საქმე: საფუძველი უკვე ჩაყარათ.

გარდა ამისა, თუკი სხვებმა გადაარწმუნეს,
ხომ შეგვიძლია ისევ აქეთ გადმორწმუნება.

კლიტონი

აზრი მერევა, სადაცაა თავბრუ დამესხმის.
ისევ თქვენს ნადიმს დავუბრუნდეთ, რომლის ბადალსაც
ვერ გამოართავდნენ ვერც ურგანდა, ვერც მელუზინდა.
თქვენთან იმათი ჯაღოქრობა რა სათქმელია.
არა, თქვენ უნდა სარაინდო რომანებს წერდეთ,
ერთიმეორეს უნაცვლებდეთ ომსა და ნადიმს,
ვინ დაგძრახავდათ, თუ ხანდახან იშტაზე მოსულს,
ბრძოლა და ლხინი ერთმანეთში აგერეოდათ.
მთავარი გმირიც უსათუოდ თქვენ უნდა იყოს.
ელვის სისწრაფით დაივლიდით ქვეყნიერებას.
ო, რა გულდაგულ იომებდით დიდ ნადიმებზე
და დიდ ომებში რა განცხრომით ინადიმებდით!

დორანტი

ეჰ, ჩემო კლიტონ, შენ ამისი გემო არ იცი.
ვერ წარმოიდგენ, რა გრძნობაა, მოულოდნელად
რომ გააოცებ, გაოცებას ვინც გიპირებდა.
როცა სათქმელი უცებ ყელში გაეხირებათ,
პირს დააღებენ, შემომცქერენ გაოგნებულნი,
ხმას ვერ ძრავენ და მხოლოდ თვალებს ახამხამებენ,
სიამოვნების ქრუანტელი დამივლის ხოლმე.

კლიტონი

მაგ ქრუანტელმა ავი საქმე არ გიყოს ბოლოს,
მოულოდნელად სადმე ფეხი არ წაიტეხოს.

დორანტი

შენ დარდი ნუ გაქვს. მაგრამ, მოდი, ამ ფუჭ კამათში
დროს ნუ დავკარგავთ და ვიპოვოთ ის ქალიშვილი,
წედან რომ გულში ჩამივარდა. აბა, მომყევი,
მე შენ ცხოვრების სულ სხვა წესი უნდა გასწავლო.

გამოსვლა პირველი

ჟერონტი, კლარისა, იზაბელა

კ ლ ა რ ი ს ა

მჯერა, ბატონო, უეჭველად კარგი იქნება, არ შეიძლება თქვენი შვილი კარგი არ იყოს, მაგრამ არ ვიცნობ, შორიდანაც არ დამილანდავს და უნახავად როგორ გავყვე, ხალხი რას იტყვის. ვნახავ და მერე მოგახსენებთ გადაჭრილ პასუხს, თორემ გამოვა, გათხოვებას დავხარბდი თითქოს. ოღონდ სახლში რომ მომაყენოთ, როგორც სასიძო, უხერხულია, მეზობლები ჭორს დაარხევენ. რამენაირად ისე უნდა მანახოთ სადმე, ჩემს სახელს ჩრდილი არ მოადგეს, ბატონო ჩემო.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

რა მეტქმის, შვილო, მართალი ხართ, ცამდე მართალი. ვხედავ, ჭკუითაც ისე ბრწყინავთ, როგორც მშვენებით. მაშინ ასე ვქნათ, გამოვიყვან სახლიდან ღორანტს, მოედნისაკენ სასეირნოდ გამოვატარებ და თქვენს სარკმელთან გავაჩერებ, ვითომ შემთხვევით. დააკვირდებით და ყველაფერს აწონ-დაწონით, როგორი საქმრო შეგირჩიეთ, თქვენ თვითონ ნახავთ. პუატიედან გუშინ დილით ჩამოვიყვანე, მაგრამ ნამდვილად სქოლარისა არა სცხია რა. მისი ქცევები, გარეგნობა, სიტყვა-პასუხი მეფის კარზედაც, დამერწმუნეთ, ბევრს შეეშურდება. სანდო არაა, მშობელი რომ თავის შვილს აქებს, მაგრამ იკითხავთ და ამასვე გეტყვიან სხვებიც, ეს ერთი მყავს და დროზე მინდა დავაქორწინო, რძლად კი უკეთესს ვის ვინატრებ.

კ ლ ა რ ი ს ა

გმადლობთ, ბატონო.

დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, მშვენივრად ვიცი,
მაგ არჩევანით რაოდენი პატივი დამდეთ.
მაშ, მოუთმენლად ველოდები თქვენს გამოჩენას.
ლამის წინასწარ შემიყვარდეს, ვიღრე ვნახავდე.

გამოსვლა მემორე

კლარისა, იზაბელა

იზაბელა

რა კარგი ქენით, რომ არაფერს შეჰპირებიხართ,
ნახავთ და მერე რასაც გნებავთ, იმას გადაწყვეტთ.

კ ლ ა რ ი ს ა

როგორ გადავწყვეტ, იზაბელა, არ გადამრიო.
კაცს ერთი წამით თვალს შევაგლეგ, ისიც შორიდან,
რას დაეინახავ? გარეგნობას, მეტს ხომ ეწერაფერს?
ვთქვათ, მოხდენილი ყმაწვილია, წარმოსადეგი.
მერედა ამით შეიძლება კაცზე მსჯელობა? -
რას უნდა მივხვდე? მთავარია, შიგნით რა არის.
ზოგჯერ ლამაზი გარეგნობა საფარველია
და სულმდაბლობა იმალება ამ საფარველქვეშ.
ყველაზე უკეთ კაცის სული თვალეგში მოჩანს,
მაგრამ თვალეგსაც მეტისმეტად ნუ მივენდობით:
მათში ყოველთვის უცნაური ცეცხლი ანთია.
სახიფათოა, იზაბელა, ცეცხლთან თამაში.
ცოლქმრობის საქმე სახუმარო საქმე როდია,
სიფრთხილე გვმართებს, თორემ ერთხელ ჯაჭვს რომ შევიბამთ,
მორჩა, ეს ჯაჭვი სიკვდილამდე უნდა ვატაროთ.
დღეს თუ შეცდომა მოგვივიდა, ხვალ ვერ ვუშველით,
ჯერ, სანამ რამეს გადავწყვეტდე, უნდა გავიცნო,
ვნახო, რა სულის პატრონია.

იზაბელა

მერე ვიზ გიშლით,
თქვენც ადექით და შეხვდით საღმე.

კლარისა

აღსიპს რა ვუყო.
ხომ იცი, როგორ ექვიანობს.

იზაბელა

ვინ ჰკითხავს აღსიპს,
იექვიანოს, სანამდისაც არ მოსწყინდება.

კლარისა

არა, აღსიპი რომ დაეკარგო, ესეც არ მინდა.
ჩვენ პირობა გვაქვს მიცემული ერთმანეთისთვის
და ახლა მხოლოდ მამამისის ჩამოსვლას ვუცდით
ტურიდან პარიზს, რომ ქორწილი გადავიხადოთ.
მაგრამ არა და არ დაადგა დღემდე საშველი
მის აბარგებას, ორი წელი შესრულდა უკვე,
ხან ავადაა, ხან საქმეებს ვეღარ აუღის,
ხან მგზავრობაა სახიფათო, ხან დღეა მოკლე,
ხან რა და ხან რა, მე კი გული გადამეღია.
არ ვიცი, რა ვქნა, მოლოდინსაც ხომ უნდა ბოლო,
ასე როდემდე შეიძლება მართლა და მართლა.
რაც უფრო ხანი მემატება, ფასი მაკლდება,
კიდევ ცოტაც და შინაბერას დამიძახებენ.
ხოტბას ასხამენ, ვინც ინახავს უმანკოებას,
მაგრამ თუ დიდხანს შეინახე, მშრალზე დარჩები
და ხოტბის ნაცვლად მხოლოდ ხითხითს დაიმსახურებ.

იზაბელა

კარგი, დავუშვათ, სხვა მთხოვნელი გამოჩნდა უცებ,
ვინც თქვენ თვითონაც გუნებაში მოგივიდოდათ,
მიატოვებდით მაშინ აღსიპს?

კ ლ ა რ ი ს ა

ერთი პირობით:

დარწმუნებული უნდა ვიყო, რომ ეს ამბავი უმოკლეს ხანში ქორწინებით დაგვირგვინდება. სხვა შემთხვევაში ასეთ რამეს არ ვიკადრებდი. თუკი დაცდაა, ბარემ ისევე აღსიპს დავუტედი, ბოლოს და ბოლოს მამამისიც ჩამოვა, ალბათ.

ი ზ ა ბ ე ლ ა

მაშინ პატარა ეშმაკობა უნდა იხმართო:

ლუკრეცია ხომ თქვენი კარგი მეგობარია და ჯერჯერობით, როგორც ვიცი, სატრფო არა ჰყავს; ამიტომ მასზე არც არავინ იეჭვიანებს. სთხოვეთ, როგორმე გაუგზავნოს წერილი დორანტს, თავის საარკმელთან დაიბაროს ამ სალამოსთვის. ყმაწვილი კაცი, რა თქმა უნდა, სულ ფრენით მივა. იქ რომ თქვენ შეხვდეთ, ლუკრეცია ვითომ თქვენა ხართ, ვერ წარმოიდგენს, თუ სხვის ნაცვლად სხვას ესაუბრა და, მით უმეტეს, ვერც აღსიპი შეიტყობს რამეს.

კ ლ ა რ ი ს ა

რა ჰქვიანი ხარ, იზაბელა! აი, ეს მესმის! არა, ამაზე ლუკრეცია არ მეტყვის უარს.

ი ზ ა ბ ე ლ ა

ერთი მიბრძანეთ, ის ყმაწვილი თუ მოგეწონათ, ტიუილრიში ამ დილით რომ ელაპარაკეთ?

კ ლ ა რ ი ს ა

ღმერთო, დორანტიც თუ ისეთი მომხიბლავია, დაუყოვნებლივ დაუთმობდა აღსიპი ადგილს.

ი ზ ა ბ ე ლ ა

აღსიპს ხმამაღლა ნუ ახსენებთ, ვგონებ, მოვიდა.

კ ლ ა რ ი ს ა

ბედი არ გინდა? რალა ახლა დამაცხრა თავზე!

მოდის, ასე ვქნათ: გაიქეცი ლუკრეციასთან
და ჩვენი გეგმა გაუმჟღავნე, რას იტყვის, ვნახოთ.

გამოსვლა მასამი

კლარისა, ალსიპი

ალსიპი

ვაი, კლარისა, როგორ დამთმეი როგორ გამწირე!

კლარისა

ნუთუ გაიგო, რა საქმისთვის იყვნენ მოსული?
მიტხარით, ალსიპ, რატომ ოხრავთ, რა მოგივიდათ?

ალსიპი

რა მომივიდა, მოლალატევე? ვითომ არ იცი
შენს სინდისს ჰკითხე, ყველაფერზე ის გაგცემს პასუხს.

კლარისა

ოკტა ხმადაბლა! მამაჩემი არ შემოვიდეს.

ალსიპი

მამა და მამა! წამდაუწუმ მამით მაშინებს!
მარტო ჩემთვის გყავს? მარტო ჩემთვის? სხვებისთვის არა?
მთელი ღამე რომ მდინარეზე...

კლარისა

რა მთელი ღამე?

რა მდინარეზე?

ალსიპი

რა და ის რომ... ვერ ხვდები, არა?

კლარისა

ვერა, ვერ ვხვდები.

ა ლ ს ი პ ი

ღმერთო ჩემო, არც კი წითლდება!

კ ლ ა რ ი ს ა

გავწითლდე? რაზე?

ა ლ ს ი პ ი

მიწა როგორ არ გაგისკდება,
ეს ორი სიტყვა როცა გესმის!

კ ლ ა რ ი ს ა

რა ორი სიტყვა?

ა ლ ს ი პ ი

ღმერთო, კიდევ რომ მეკითხება! მაშ, გითხრა? გითხრა?

კ ლ ა რ ი ს ა

რა უნდა მითხრათ?

ა ლ ს ი პ ი

აგიწერო თქვენი სერობა!

კ ლ ა რ ი ს ა

ვერ გამოგია, რას გულისხმობთ.

ა ლ ს ი პ ი

ვერ გაუგია!

ჩმა თუ დავძარი, მამამისის შემოსვლით მაფრთხობს!
წუხელ დილამდე საყვარელთან რომ ბრძანდებოდი,
მაშინ სად იყო, რატომ მაშინ არ მოგიკითხა?

კ ლ ა რ ი ს ა

აღსიპ, გაგიუდიო?

ა ლ ს ი პ ი

ბო, გავგიუდი, მართლა გავგიუდი!
ნუ გავგიუდები, თუ ბიჭი ხარ! ვერ გაუგია!
მოკრძალებული ასულია, მამის ხათრი აქვს
და ეშინია, საუბრისას არ შემოგვისწროს!

წუხელ სახლიდან უკითხავად რომ გაიპარე
და მთელი ღამე გაატარე საყვარლის გვერდით,
მაშინ არ გქონდა მამის ხათრი? არც შიში გქონდა?

კ ლ ა რ ი ს ა

თქვენ, ალბათ, ხუმრობთ! ამისთანა რა გითხრეს, ალსიპ!

ა ლ ს ი პ ი

მითხრეს! უკლებლივ ყველაფერი მითხრეს, ორბირო!
სხვა საყვარელი გამოქებნე! ეს — ყბედი შეგხვდა!
თვითონვე გაგცა.

კ ლ ა რ ი ს ა

ვინ?

ა ლ ს ი პ ი

დორანტმა.

კ ლ ა რ ი ს ა

დორანტმა?

ა ლ ს ი პ ი

დიახ!

ვითომ არ იცნობს! კმარა! თავს ნუ იმიაშიტებ.

კ ლ ა რ ი ს ა

ალსიპ, შე მოვკვდე, თუ ვიცნობდე.

ა ლ ს ი პ ი

აჰა, არ იცნობ?

მაშ, ამიხსენი, მამამისი რისთვის გეწვია?

რატომ გაჩუმდი? რა უნდოდა? რა ითათბირეთ?

ჩინებულა! ღამით — შვილთან, დღისით — მამასთან!

კ ლ ა რ ი ს ა

რა ვქნა, გავაგდო? მამაჩემის მეგობარია.

ა ლ ს ი პ ი

და მამაშენთან მეგობრობის ამბებს გიყვება?

გამოსავალი აღარა გაქვს, უნდა გამოტყდე!

კ ლ ა რ ი ს ა

მაგის ვაჟიშვილს სახითაც კი არ ვიცნობ, ალსიპ!

ა ლ ს ი პ ი

ჰო, ღამე იყო, სიბნელეში ვერ გაარჩიე!
წუხანდელ ამბავს მოგახსენებ, ნავში რომ ჰყავდი,
მუსიკოსების ოთხი გუნდი რომ დაგახვია!
მაგრამ, მითხარი, მაშხალები როცა აინთო,
ნუთუ მაშინაც არ შეხედე? ასე მორცხვობდი?
მისი სახისკენ ერთხელ თვალი არ გაგეპარა?
ან მაშინ მაინც შეგეხედა, როცა გათენდა.
როგორ უტიფრად შემომცქერის! გაწითლდი მაინც!

კ ლ ა რ ი ს ა

მე არასოდეს არ ვწითლდები, ზღაპრებს რომ ვისმენ.

ა ლ ს ი პ ი

მაშ, ზღაპრებს ვყვები? მაშ, ეჭვები მაბრმავებს, არა?

კ ლ ა რ ი ს ა

ალბათ, გეზუმრნენ, თქვენ კი ჰკუა გადაგიბრუნდათ.
სხვა ვერაფერი დამისკვნია.

ა ლ ს ი პ ი

თავს ვერ იმართლებს
ასე თვალთმაქცი თუ იყავი, რას ვიფიქრებდი
მშვიდობით. ღმერთმა მოგახმაროს შენი ღორანტი.
ჩემი სახელი არ ახსენო.

კ ლ ა რ ი ს ა

მოიცათ, ალსიპ.

მეც მათქმევინეთ.

ა ლ ს ი პ ი

მამაშენი არ შემოვიდეს.

კ ლ ა რ ი ს ა

მშვენიერად იცით, მამაჩემი აქ არ შემოდის.
გთხოვთ, მომისმინოთ.

ა ლ ს ი ბ ი

არ მოგისმენ, თუკი ახლავე
სამარადისო ერთგულებას არ შემომფიცავ
და ორ კოცნასაც არ მაჩუქებ.

კ ლ ა რ ი ს ა

მისმინეთ, ალსიბ.

ვიდაცა შეცდა, ან ბოროტად ცილი დამწამა.
მაგრამ ვხედავ, რომ ჩემი სიტყვის თქვენ აღარ გჯერათ,
სხვა რა ვქნა, რითი დაგარწმუნოთ?

ა ლ ს ი ბ ი

ფიცით და კოცნით.

კ ლ ა რ ი ს ა

ალსიბ...

ა ლ ს ი ბ ი

იცოდე, უმაგისოდ წუთს არ მოვიცდი.

კ ლ ა რ ი ს ა

რას შევებით, ალსიბ, მამაჩემი არ შემოვიდეს.

გამოსვლა მართხა

ალსიბი

ა ლ ს ი ბ ი

მოდრი, მაცთურო, და დასცინე ჩემს მწუხარებას,
ეგება ამხსნა მაგ სიცილით ტრფობის ხუნდები
და ეს სახმილი შურისგების ცეცხლად მიქციო.
უნდა შენს ნაცვლად შენს სატრფოზე ვიყარო ჯავრი.
ორთაბრძოლაში გამოვიწვევ! დღესვე! ამწამსვე!
და მოვკლავ, ანდა შევაკედები, რომ ჩემი თვალით
არ დავინახო, როგორ ურცხვად ესაკუთრება
იმას, რაც დღემდე ჩემი იყო! მეგონა ჩემი
დღეს გადაწყდება, გაიცინებ თუ ცრემლებს დაღვრი

მოდის ის არის გუშინ ისევ მეგობრად ვთვლიდი.
დღეს ხმაღში ვიწვევ. მეგობრობა მტრობამ შეცვალა.
მაგრამ მარტოკა არ ყოფილა, მამას ხლებია.
სამწუხაროა. ახლა მისვლა არ შეიძლება.
აფსუს, ხელიდან რა შემთხვევა უნდა გავუშვა!

გამოსვლა მისუთა

ქერონტი, დორანტი, კლიტონი

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ცოტა ხანს შევდგეთ. დავიღალე და სუნთქვა მეკერის.
ჩემთვის ამდენი სიარული არ შეიძლება.
რა შენობები წამოკიმეს, თუ ხედავ, დორანტ!

დ ო რ ა ნ ტ ი

ასე მგონია, ზღაპარში ვარ. ველარ ვცნობ პარიზს.
აქ ჩემს წასვლამდე უდაბური ადგილი იყო,
ამდენი რამის აშენება როდის მოასწრეს!
კაცს ეგონება ამფიონმა ჩაჰბერა საკრავს
და შენობები თავისთავად წამომიშრატა.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

სხვა უბნებშიაც ასეთივე ამბავი ხდება.
პარიზმა სახე შეიცვალა, უფრო დამშვენდა.
კიდით კიდემდე ქვეყანა რომ შემოიარო,
ვერაფერს ნახავ კარდინალის სასახლისთანას.
მთელი ქალაქი მშენებლობის ყინმა მოიცვა.
მაინც რა სახლებს აშენებენ! სასწაულია!
უცხომ რომ ნახოს, ღმერთკაცების სამყოფლად ჩათვლის,
შიგ თუ უბრალო ხალხი ცხოვრობს, არ დაიჯერებს.
მაგრამ შევეშვათ... შენ თუ იცი, როგორ მიყვარხარ?

დ ო რ ა ნ ტ ი

ვიცი და ამას სიცოცხლეზე მეტად ვაფასებ.

უ ე რ ო ნ ტ ი

და ისიც იცი, რომ შენს გარდა შვილი არა მყავს,
შენ კი მეომრის სახითათო ხელობას ირჩევ,
გინდა სახელი მოიხვეჭო და არად აგდებ,
რომ მეომარი მუდამ სიკვდილს ეთამაშება.
ნება შენია. მე არ გიშლი, რაც გინდა ქენი.
ოლონდ, იცოდე, ვიდრე ომში გაგისტუმრებდე,
უნდა მანამდე ცოლი შეგროთო.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ო, ლუკრეცია!

უ ე რ ო ნ ტ ი

საცოლე უკვე შეგიჩიე, თვალადი ქალი,
პატიოსანი, შეძლებული.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ნუ ამჩქარებთ,
ჩემით შევარჩევ. არ გადავდებ, გაძლევთ პირობას.

უ ე რ ო ნ ტ ი

მაგრამ უკეთესს ვერ შეარჩევ, ლამაზიც არის,
ჭკვიანიც, სათნოც, მოკლედ წუნი არ დაედება.
თან მამამისი ჩემი ძველი მეგობარია.
უკვე შევთანხმდით.

დ ო რ ა ნ ტ ი

რომ იცოდეთ, რა ცეცხლში მაგდებთ!
რად გინდათ ყმაწვილს ამოდენა ტვირთი ამკიდოთ!

უ ე რ ო ნ ტ ი

რასაც გიბრძანებ, გააკეთებ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

იქნებ მანამდე
ცოტა სახელი მომეხვეჭა, მკლავი მეცადა.
დავბრუნდები და ცოლის შერთვას მერეც მოვასწრებ.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ერთიც ვნახოთ და ვერ მოასწრო, მე რა ვქნა მაშინ?
უბეზღად გადავეგო? ამოწყდეს გვარი?
სანამ შვილიშვილს არ მაჩუქებ, ფეხს ვერ მოიცვლი,
შინ იჯდომები.

დ ო რ ა ნ ტ ი

თქვენი სიტყვა საბოლოოა?

ქ ე რ ო ნ ტ ი

საბოლოოა.

დ ო რ ა ნ ტ ი

შეუძლებელს მოითხოვთ ჩემგან.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

რატომ მოვითხოვ შეუძლებელს?

დ ო რ ა ნ ტ ი

დამნაშავე ვარ...

მუხლმოდრეკილი გვეედრებით, არ გამირისხდეთ.
უკვე...

ქ ე რ ო ნ ტ ი

რა უკვე?

დ ო რ ა ნ ტ ი

უკვე ცოლი...

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ადექი ზეზე!

თქვი გასაგებად, რასაც ამბობ!

დ ო რ ა ნ ტ ი

პუატიეში

უკვე ცოლი მყავს.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

მე არ მკითხე, ისე შეირთე?

დორა ნ ტ ი

თქვენი რისხვისა შემეშინდა, ვერ გაგიბედეთ...
ვერც მოვასწრებდი... ძალით შემრთეს... არ მქონდა სხვა გზა...
ო, რომ იცოდეთ...

ე ე რ ო ნ ტ ი

თქვი, ნურაფერს ნუ დამიმალავ.

დორა ნ ტ ი

ერთი ნაკლი აქვს: ღარიბია, თითქმის უმზითვო.
სხვაფრივ, მე მგონი, დასაწუნი არ უნდა იყოს,
საკმაოდ დიდი გვარისაა, მაღალი წრისა.

ე ე რ ო ნ ტ ი

მაღალი წრისა? შეიძლება ვიცნობ. რა ჰქვია?

დორა ნ ტ ი

ორფიზა. მამას — არმედონი.

ე ე რ ო ნ ტ ი

პირველად მესმის.

კარგი, განაგრძე.

დორა ნ ტ ი

სულ ახალი ჩასული ვიყავ, როცა ვნახე და შემეყვარდა ნახვისთანავე. გაცნობის შემდეგ კიდევ უფრო მომაჯადოვა. დიდხანს ვცდილობდი მისი გულის მონადირებას. სანამ თანხმობას მივიღებდი, ექვსმა თქვემ განვლო. ბოლოს ვხვდებოდით, მაგრამ საზღვარს არ გადავსულვართ, ისე მომენდო, ზოგჯერ შინაც შემაპარებდა და მთელი ღამე ვსაუბრობდით განმარტოებით. იმ საღამოსაც მის ოთახში ვისხედით ერთად (ეს იყო ორი სექტემბერი, მშვენიერად მახსოვს) და სწორედ შუა საუბარში როცა ვიყავით, კარზე უეცრად მამამისმა მოგვიკაკუნა. საწყალ ორფიზას ელდა ეცა, ფერი ეცვალა,

იცოდა, მამა სტუმრად იყო სადღაც წასული
 და ასე მალე არ ელოდა მის დაბრუნებას.
 წამით დაიბნა, მაგრამ სწრაფად მოეგო გონზე,
 საწოლის უკან დამშალა და კარი გაუღო.
 მაშინვე ყელზე შემოეჭდო, რათა ბერიკაცს
 მისი შეკრთომა და სიფთორე ვერ შეენიშნა.
 მოხუცმა სათქმელს ჯერ შორიდან შემოუარა
 და სიტყვა ფრთხილად ჩამოუგდო ქორწინებაზე,
 ბოლოს კი უთხრა, მავანმა და მავანმა კაცმა
 ვაჟიშვილისთვის შენი ხელი მთხოვაო წელან.
 ძალიან კარგი ხალხიაო, მე მგონი, ღირსო.
 რა გუნებაზე დავდგებოდი, თვითონ მიხედვებით.
 მაგრამ ორფიზამ ისე მარჯვე პასუხი მისცა
 და თავი ისე დაიძვრინა, რომ მეც დავმშვიდდი
 და მამამისიც კმაყოფილი დარჩა სრულიად.
 ბოლოს წამოდგა. გავიფიქრე, გადავრჩით-მეთქი,
 მაგრამ კარი რომ გამოაღო, სწორედ იმ წუთას
 ჩემმა საათმა არ დარეკა? (ბედი თუ იყო!)
 საათის ხმა რომ გაიგონა, უკან მობრუნდა
 და — ეს საათი საიდანო, შვილს შეეკითხა.
 „აკასტმა, ჩემმა ბიძაშვილმა გამომატანა, —
 მიუგო შვილმა, — თხუთმეტ წუთში ორ-ორჯერ რეკავს
 და მის უბანში მესაათე რაკი არ არის,
 მე დამავალა მიმეტანა შესაკეთებლად“.
 „ჯობს, მე მომეცი, — უთხრა მამამ, — თვითონ წავიღებ“
 ორფიზა ჩუმად დაიხარა საწოლის ფეხთან,
 მაგრამ საათს რომ ვაწოდებდი, ძეწკვი შემთხვევით
 დამბაჩის ჩახმახს გამოედო, ჩახმახი დასხლტა
 და დამბაჩამაც იგრიალა. (ბედს ვერ წაუხვალ!)
 ორფიზას გული შეუღოწდა, მე კი მეგონა,
 მოვკალი-მეთქი, და გიჟივით წამოვიჭერი.
 შეშინებულმა მამამისმა ყვირილი მორთო
 და მის ყვირილზე შემოცვივდა მთელი ჯალაბი —
 ვაჟიშვილი და კიდევ ორი მოსამსახურე.
 დაშნა ვიშიშვლე და ყველანი წინ გავირეკე,
 მაგრამ ვაი რომ ამჯერადაც მიმუხთლა ბედმა,

დაშნა გამიტყდა და ვიკადრე უკანდახევა —
ორფიზას ოთახს მივაშურე. ზღურბლს რომ გადაველ,
ამ დროს ორფიზამ (იგი უკვე გონს მოსულიყო)
თავისიანებს კარი ცხვირწინ მიუჭახუნა
და გადაარაზა. რაც ოთახში ავეჯი იყო,
სკივრი, კარადა, საწოლები, კარებს მივადგით
და საიმედოდ გადავხერგეთ შემოსასვლელი.
ამას რომ მოვრჩით, ცოტა მშვიდად ამოვისუნთქეთ,
რადგან გვეგონა, ველარავინ მოგვიდგებოდა,
მაგრამ კედელი შემოლეწეს მეორე მხრიდან
და შემოცვივდნენ. რა გზა იყო, ბედს დავმორჩილდი.

უ ე რ ო ნ ტ ი

და ბევრი რომ არ გავაგრძელოთ, ჯვარი დაგწერეს.

დ ო რ ა ნ ტ ი

რა მექნა, ძალაც და სიმართლაც მათ მხარეს იყო.
ქალის ოთახში შუალამით წამასწრეს მარტოს,
რა უნდა მეთქვა, თავი რითი მემართლებინა?
თან მეტნი იყვნენ, ვერც ხელიდან წავუვიდოდი.
შემომთავაზეს, რომ ეს ჩემი დანაშაული
დაუყოვნებლივ ქორწინებით გამომესყიდა.
იძულებული შევიქენი, დავთანხმებოდი,
უარს ვიტყოდი და სიკვდილი არ ამცდებოდა.
თან ორფიზაზე კიდევ უფრო გამითბა გული.
რა უანგაროდ ვეყვარებივარ, თავად განსაჯეთ,
ჩემი გულისთვის წინ აღუდგა ძმასა და მამას.
მოკლედ, ასეთი არჩევანის წინაშე ვიდექ:
ან მოვმკვდარიყავ, ან შემერთო ის, ვინც მიყვარდა.
რა ამერჩია?

უ ე რ ო ნ ტ ი

არ გამტყუნებ, სწორი გიქნია.
შენ რომ გგონია, ისე მკაცრიც არა ვარ, შვილო.
ერთი მწყინს მხოლოდ: ასე დიდხანს რად მიმაღავდი?
მე ეს ამბავი თავიდანვე უნდა მცოდნოდა.

დორახტი

გერ გაგიბედეთ, მეშინოდა, რომ სილარიბით
დაიწუნებდით.

ქერონტი

სისულელეს ნუ ლაპარაკობ.
თუ ლამაზია, ჭკვიანია, კარგად გაზრდილი,
უყვარხარ, გიყვარს, სხვა რა გინდა? აბა, წავედი,
უნდა ბოდიში მოვუხადო კლარისას მამას.

გამოსვლა მემკვსე

დორახტი, კლიტონი

დორახტი

ძალიან მარჯვედ არ დავუსხლტი? რას იტყვი, კლიტონ?
სხვა ჩემს ადგილას დაიწყებდა ხვეწნა-მუდარას,
მაგრამ აქედან არაფერი გამოვიდოდა
და სასურველი ქალის ნაცვლად სულ სხვას შერთავდნენ.
ათას სიმართლეს სჯობს ხანდახან დროზე ნათქვამი
ერთი ტყუილი.

კლიტონი

რაც უამბეთ, ტყუილი იყო?

დორახტი

მაგრამ ისეთი, კეთილშობილ კაცს რომ შეჭფერის,
სატრფოსთანაც და სინდისთანაც მართალი დავრჩი.

კლიტონი

მაშ, ის საათიც, ის დამბაჩაც...

დორახტი

ტყუილი იყო.

კლიტონი

ბატონო, დიდად დამავალებთ თქვენს ერთგულ მსახურს,
თუ ერთ პატარა სათხოვარზე არ მეტყვიით უარს:

როდესაც ტყუილს დააპირებთ, მანიშნეთ ხოლმე,
რომ სხვებთან ერთად თქვენს მახეში მეც არ გავება.

დორანტი

კარგი აზრია. ჩინებული აზრია, კლიტონ.
მაშ, იყავ ჩემი ერთადერთი მესაიდუმლე.
მიბოძებია ეგ მაღალი წოდება შენთვის.
ამიერიდან აღარაფერს არ დაგიმაღავ.

კლიტონი

მადლობელი ვარ, რომ ასეთი პატივი დამდეთ.
თავს არ დავზოგავ თქვენი ნდობის გასამართლებლად.
რაც შეეხება იმ ქალიშვილს, თქვენ რომ დაექებთ...

გამოსვლა მუხვილი

დორანტი, კლიტონი, საბინა

ს ა ბ ი ნ ა (დორანტს წერილს აწვდის.)
წერილი გახლავთ.

დორანტი

ვისგანაა?

ს ა ბ ი ნ ა

ლუკრეციასგან.

დორანტი (გადაიკითხავს.)

აუცილებლად ვეახლები.

(საბინა გადის. დორანტი განაგრძობს.)

არც ახლა გჯერა?

აი, წერილი, ლუკრეციას გამოგზავნილი.

რომ დალამდება, პაემანზე უნდა მივიდე.

როგორ თქვი, როგორ? თუ გავმტყუნდი, ვინ ვიქნებო?

ხომ აღიარებ, რომ მართალი არ გამოდექი?

შენ რომ გეგონა ლუკრეცია, იმ ასულისთვის

სიტყვა არ მიტყვამს, ასეთ წერილს როგორ მომწერდა?

კლიტონი

ბატონო ჩემო, ჯერ ადრეა ნიშნის მოგება,
მივალთ და ვნახავთ.

დორანტი

ლუკრეციას სახლში შეპარვას
ვერ შეძლებ, კლიტონ? მსახურთაგან არავის იცნობ,
რომ გამოჰკითხო, ვინ არიან, რა აბადიათ?

გამოსვლა მერვე

დორანტი, ლიკასი

ლიკასი (წერილს აწვდის.)

ბატონო...

დორანტი

კიდევ წერილია.

(გადაიკითხავს.)

დუელში მიწვევს!

ნეტა ვიცოდე, ამისთანა რა ვაწყენინე!

მაგრამ ეს უკვე სულ ერთია.

(ლიკასს)

წადი, მოგყვები.

(ლიკასი გადის.)

პარიზში წუხელ ჩამოვედი პუატიედან
და პირველ დღესვე რა ამბები დამატყდა თავზე!

ჯერ იყო, ქალი გავიცანი ტიუილრიში
და შემიყვარდა. მერე ცოლი კინაღამ შემრთეს.

ახლა ეს საქმეც დაემატა, ხმალში მიწვევენ.

ერთილა დამრჩა: დაკითხვაზე რომ დამიბარონ.

და გავთავდები, ხვალ დილამდე ველარ მივატანი

მაგრამ მეტოქე მელოდება და თავის დროზე

უნდა მივიდე, არ ეგონოს, რომ შემეშინდა.

მისამომოქმედება

გამოსვლა პირველი

დორანტი, ალსიპი, ფილისტი

ფილისტი

ღიას, ორივემ დაამტკიცეთ, რომ გული გერჩით.
ერთმანეთისთვის ხმალში ტოლი არ დაგიდვიათ
და ორთაბრძოლის ყველა წესის დაცვით გაშველდით.
ხელი მიეცით შერიგების ნიშნად ერთმანეთს!
მადლობა ღმერთს, რომ ყველაფერი კარგად დასრულდა.
ისე კი ერთობ უცნაური ამბავი იყო.
მართლა გავოცდი.

დორანტი

გაოცება ჩემი იკითხეთ:

კაცი დუელში გავედი და არ ვიცი, რატომ.
მითხარით, ალსიპ, ამისთანა რა ციადეა მქონდა,
რა დაგიშავეთ, მოსაკლავად რომ მიმეტებდით?
მე თქვენი ავი გუნებაშიც არ გამივლია
და ვერ მივმხვდარვარ, ანუ უნდა შემომწყრობოდით.

ალსიპი

მშვენივრად იცით.

დორანტი

რომ ვიცოდე, არც ვიკითხავდი.
ღმერთია მოწმე, თქვენს წინაშე ბრალი არა მაქვს.

ალსიპი

კარგი, მაშ, გეტყვით, რაკი თვითონ არ გსურთ გამოტყდეთ.
ერთ ქალიშვილზე საიდუმლოდ ვარ დაწინდებული,
ორი წელია, რაც ცოლქმრობის პირობა დავდეთ,

თუმცა ამ ამბავს გარკვეული მიზეზის გამო
ჯერ არ ვამხელდით, მაგრამ რაკი საცოლედ ვთვლიდი,
გასაგებია, ერთგულებას ვითხოვდი მისგან.
თქვენ იმ ქალიშვილს კარგად იცნობთ. რა გაგიკვირდათ?
სწორედ ის არის, თქვენ რომ თავბრუ დაგიხვევიათ,
მდინარეზე რომ სანადიმოდ გყოლიათ გუშინ.
თვეზე მეტია, პარიზში ხართ და იმალებით.
მე გამირბოდით, შესახვედრი პირი არ გქონდათ.
დღეს კი დატოვეთ სამალავი, შემთხვევით შემხვდით,
ვერ გაუძეღლით ცთუნებას და თავი გაეციეთ,
გსურდათ უიღბლო მეტოქისთვის ნიშნი მოგეგოთ.

დორანტი

მაინცდამაინც თავი გინდათ მამართლებინოთ!
ვიცი, რომ ამას სიმხდალეში ვერ ჩამომართმევთ,
თორემ ახლავე ორთაბრძოლას განვაახლებდი
და თქვენი ეკვის გაქარწყლებას არც ვეცდებოდი.
მაშ, მომისმინეთ: მე რომ ქალზე გელაპარაკეთ,
არამც და არამც არ იქნება თქვენი საცოლე,
თუნდაც იმიტომ, რომ კარგა ხნის გათხოვილია.
ესეც არ იყოს, აქაური არ გახლავთ იგი,
პროვინციიდან ჩამოვიდა რაღაც საქმეზე
და არავითარ შემთხვევაში არ გეცნობებათ.

ალსიპი

მონარული ვარ, ყველაფერი რომ გავარკვიეთ
და რომ ჩვენს შორის ისევე აღდგა კეთილგანწყობა.

დორანტი

და რაკი აღდგა, ერთ საჭირო რჩევასაც მოგცემთ:
ვიდრე გულისთქმას აჰყვებოდეთ, დაფიქრდით ხოლმე,
უფრო უნდობლად მოეკიდეთ საკუთარ ეჭვებს
და ნურასოდეს ნუ დაიწყებთ საქმეს ბოლოდან.
მშვიდობით გნახეთ.

აღსიპი, ფილისტი

ფილისტი

მინც ოხრავთ? ხომ გაიგონეთ,
სულ სხვა ყოფილა.

აღსიპი

ვერაფერი შეღავათია.
თუ დორანტს არა, ვილაცას ხომ ნამდვილად შეხვდა,
ვაგლახ, მეტოქე საძებარი მყოლია ისევ.

ფილისტი

ტყუილად შფოთავთ, არავისაც არ შეხვედრია,
სხვა ქალისათვის გაუმართავთ ნადიმი გუშინ,
ჩვენ კი შეცდომით კლარისაზე ავიღეთ ექვი
და ეს შეცდომა თქვენი პაუის წყალობით მოხდა.
მან დაინახა, რომ კლარისა ლუკრეციასთან
მივიდა სტუმრად. გადაწყვიტა, დალოდებოდა,
მაგრამ აზრადაც არ მოსვლია, რომ ლუკრეციას
შეიძლებოდა სხვა სტუმრები ჰყოლოდა კიდევ.
იქ კი დაფნე და იპოლიტა მსხდარან სადილად
(ეს ლუკრეციას მსახურისგან შევიტყვე წელან).
როცა შეღამდა, გამოვიდნენ და ეტლში ჩასხდნენ.
შორიდან მათი სახეები ვერ გაარჩია,
მაგრამ რადგანაც ლუკრეციას კარეტა იყო
და კოფოზედაც ლუკრეციას მეეტლე იჭდა,
ის ორი ქალი სიმაღლის და ჩაცმის მიხედვით
თქვენს საბედოდ და მის მეგობრად ჩათვალა პაუმა,
ეტლს შორიანლო აედევნა, რათა გაეგო,
სად მიდიოდნენ. ნახა, როგორ გადასხდნენ ნავში
და, რომ დარწმუნდა, სანადიმოდ იყვნენ მისულნი,
აღარ უცდია სიმართლეში გარკვეულიყო
და თქვენს საბედოს უნებლიეთ ცილი დასწამა.

ა ლ ს ი პ ი

შე უბედურო ჩემო თავო, ეს რა გიქნია!
როგორ მივიღე კლარისასთან იმ ამბის შემდეგ!

ფ ი ლ ის ტ ი

უკვე ეჩხუბეთ? შეგარიგებთ, ეგ არაფერი.
მაგრამ მისმინეთ, კიდევ ერთი ამბავი გითხრათ:
თქვენი დორანტი, ამ დილით რომ რეტი დაგვასხა,
თვეზე მეტი რომ პარიზშია, მაგრამ ნაცნობებს
არ ეკარება, ინკოგნიტოდ ერთ ქალთან დადის
და მდინარეზე ჭერარნახულ კონცერტებს უწყობს,
თურმე ნუ იტყვიო, მხოლოდ წუხელ დაბრუნებულა
და მთელი ღამე არხეინად შინ სძინებია.

ა ლ ს ი პ ი

მაშ, ის ნადიმი...

ფ ი ლ ის ტ ი

თუ გამართა, სიზმრად გამართა.
სისულელეა. ყველაფერი თვითონ მოჰკორა.

ა ლ ს ი პ ი

არა მგონია დორანტს ჩვენთვის ტყუილი ეთქვა,
შენ თვითონ ნახე, რა უშიშრად გამომყვა ხმალში,
რა სიმტკიცე და სიმამაცე გამოიჩინა,
მამაცი კაცი კი ყოველთვის სიტყვის კაცია,
მაგ სიმდაბლემდე არასოდეს არ დაეშეება,
სიცრუითა და ბაჭიობით თავს არ შეიარცხვენს.
მოკლედ, არ მჭერა.

ფ ი ლ ის ტ ი

ასე თავსაც ნუ გამოიდებ.
გამბედაობა ბუნებაა, ტყუილი — ჩვევა.
ღიახ, პირველი ღმერთისაგან ნაბოძებია,

ხოლო მეორე — საკუთარი მონაპოვარი.
თქვენ ღორანტისა კი ნუ გიკვირთ, ჩვენი გიკვირდეთ,
რა დაგვემართა, ასე როგორ გამოვეტუტუცდით,
რომ სინამდვილედ მივიჩნიეთ ის აბღაუბდა.
სახელდახლოდ მოწყობილი დიდი კონცერტი
უსამზადისოდ გამართული დიდი ნადიმის
როგორც ზღაპარში! ჯადოსნური კვერთხის მოქნევით
კაცი, რომელსაც შეუძლია ეს დაიჭეროს,
ვერ დაიჩემებს, რომ აკლია გულუბრყვილობა.
მე, ვთქვათ, ის მაინც შევაძინიე — ნუ დამიკარგავთ —
მისი ნათქვამი პაუის ნათქვამს რომ არ დაემთხვა.
თქვენ სად იყავით?

ა ლ ს ი პ ი

ეჭვისაგან თავგზა ამებნა,
ამ დროს ყველაფერს დაიჭერებ, რასაც გეტყვიან.
მაგრამ შევეშვათ, ღორანტისთვის არ მცხელა ახლა,
აუცილებლად კლარისასთან უნდა მივიდეთ
და პატიება უნდა ვთხოვო.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

იცით, რას გეტყვით?
უკეთესია, ზვალისათვის გადადოთ მისვლა,
ჯერ მე ვეწვევი და წინასწარ გზას გაგიკვალავთ,
ვეტყვი ჩვენს ამბავს, შეიძლება ვაცინო კიდევ.
თქვენ მერე მიდით, როცა ბრაზი გაუნელდება,
თორემ ახლა რომ დაენახოთ, შავ ღღეს დაგაყრით.

ა ლ ს ი პ ი

თუ ბინდში თვალი არ მატყუებთ, კლარისა მოდის.
დიახ, ის არის. იზაბელაც გვერდით მოჰყვება.
თქვენ მართალი ხართ, ღღეს ჯობია, არ დავენახო,
გამწყრალია და შეიძლება არც შემირიგდეს.

კლარისა

ლუკრეციასთან მისვლის დროა.

იზაბელა

ცოტა ადრეა.

სიმართლე გითხრათ, დიდი ხათრი ჰქონია თქვენი. როცა გაიგო, რა საქმისთვის ვიყავ მისული, დაჯდა მაშინვე და შეუდგა წერილის წერას.

კლარისა

მას რომ ეთხოვა, მეც ასევე მოვიქცეოდი. შენ ეს მითხარი, თუ იცანი ჟერონტის ვაჟი? იცანი, არა? ჯერ მეგონა, მეშლება-მეთქი. ის ყმაწვილია, ტიუილრის ბაღში რომ ვნახეთ.

იზაბელა

უმალ ვიცანით იგი მეც და ლუკრეციამაც, ერთად ვისხედით და ფანჯრიდან ვუთვალთვალეზდით. ცოტა ხნის შემდეგ მარტო დარჩა მსახურთან ერთად და ჩემი თვალით დავინახე, როგორ მივიდა მასთან საბინა და წერილი როგორ გადასცა. უთქვამს, მოვალო.

კლარისა

უსინდისო! ტყუილის გუდა!

იზაბელა

რაზე უწყრებით? მეომრობა რომ დაიბრალა? ეს, ქალბატონო, ყმაწვილების ძველი სენია, ასე იქცევა სქოლარების უმეტესობა. ისეთი რიხით მოყვებიან ბრძოლების ამბებს, რომ გეგონებათ, ლაშქრობებში გამოიბრძმედნენ და ყველა ომმა მაგათ ზურგზე გადაიარა. სინამდვილეში არასოდეს გაუდგამთ ფეხი პარიზისა თუ საკუთარი სოფლის გადაღმა

და ყველაფერი, თავმომწონედ რასაც ჰყვებიან,
ყურმოკრული აქვთ, ან გაზეთში ამოკითხული.
ასე ჰგონიათ, მცირდებიან ქალების თვალში
და ზედ არავენ არ შეხედავს, თუ აღიარეს,
ხელში კალამი რომ ეჭირათ და არა დაშნა.
რატომღაც სჯერათ, იმისთვის რომ ქალი მოხიბლონ,
უნდა გამოცდილ შემოქმედად აჩვენონ თავი
და სინამდვილედ გაასაღონ ნაოცნებარი.
ჰოდა, დორანტმაც ასე სცადა თქვენი მოხიბვლა
და წარმოგიდგათ არა იმად, რაც არის მართლა,
არამედ იმად, რაც უნდოდა, რომ ყოფილიყო.

კ ლ ა რ ი ს ა

კარგი, ვთქვათ, ჩემგან რა ეწადა, გასაგებია,
თავს მაწონებდა, კეთილი და პატიოსანი.
აღსიპისაგან რა უნდოდა, რომ გადარიას
თურმე ნუ იტყვი, მდინარეზე ვყოლივარ წუხელ
და იქ ნავებზე მთელი ღამე ერთად ვღრეობდით.
მოკლედ, ათასი აბდაუბდა მოუგონია
და აღსიპისთვის უამბნია ეს ყველაფერი.
აღსიპს ასეთი გაგიჟება უნდოდა კიდევ?
ისეც გიჟია, ლამის მომკლას ეჭვიანობით.
იქ არ იყავი, წელან სახლში რომ მომივარდა?
უნდა გენახა საცოდავი, რა დღეში იყო.
ერთი ამბავი დამაწია, რა არ მიწოდა

ი ზ ა ბ ე ლ ა

ახლა კი მჯერა, რომ ნამდვილად უყვარხართ დორანტს
და საწადელის მისაღწევად ყველა ხერხს ხმარობს.
აღბათ, გაიგო, თქვენი შერთვა რომ უნდა აღსიპს
და გადაწყვიტა, სანამ დროა, ჩამოგაშოროთ.
სწორედ ამიტომ მოიგონა ასეთი ჰორი.
მერე ადგა და მამამისი გამოგიგზავნათ.
ამ მოკლედ დროში ორი საქმე ერთად მოასწრო:
თქვენს სატრფოსთანაც წაგაჩხუბათ და მამათქვენიც
დაიყოლია. ატყობთ, როგორ მოსწონებიხართ?
თვითონაც მოგწონთ, ესე იგი, საქმე დასრულდა.

კ ლ ა რ ი ს ა

დასრულდა, მაგრამ არა ისე, შენ როგორც ფიქრობ.

ი ზ ა ბ ე ლ ა

რა მოხდა? გული აიყარეთ? აკი მომწონსო?

კ ლ ა რ ი ს ა

დიდი დამცველი და ქომაგი გამოუხვედი.

კარგი, მისმინე, ვნახოთ ერთი, როგორ დაიცავ:

ცოლი ჰყოლია მაგ ვაუბატონს პუატიეში.

ჩემად შეურთავს. მამამისმაც ახლა გაიგო,

შეწუხებული მოვარდა და ბოდიშს გვიხდოდა.

ი ზ ა ბ ე ლ ა

რას მეუბნებით! ეს კი აღარ ეპატიება.

კი მაგრამ, რაში სჭირდებოდა, რომ გატყუებდათ,

რას მოელოდა, რა ნაყოფი სურდა მოემკა?

რაღაც მიზანი რომ ჰქონოდა, კიდევ სხვა იყო.

მართლა ძალიან უსინდისო ვინმე ყოფილა.

რატომღა ხედებით, რა გაქვთ მასთან სალაპარაკო?

მასხრად აიგდებთ, ქალბატონო? თუ გამოლანძღავთ?

კ ლ ა რ ი ს ა

უცბად წახდება, ყველაფერს რომ პირში მივახლი.

რას გავერთობით!

ი ზ ა ბ ე ლ ა

თქვენი ვიყო, არც ვეჩვენები.

იღგეს და მარტომ იყურყუტოს, არა ჯობია?

კ ლ ა რ ი ს ა

რას ამბობ, ასეთ თავშესაქცევს სადღა ვიშოვი.

დახე, ვიღაცა სიბნელეში აქეთკენ მოდის.

მგონი, ის არის. გავერიდოთ, არ მინდა მიცნოს.

შიგნით შევიდეთ და ფანჯრიდან თვალი ვადევნოთ.

ნეტავი ჩემი ფეთიანი რას შერება ახლა?

მაინტერესებს, დაწყნარდა თუ ბობოქრობს ისევ.
უნდა დავუტკბე. შაგის იქით გზა არ მქონია.

ბამონავლა მეოთხე

დორანტი, კლიტონი

დორანტი

უკვე მოვედით. პაემანი აქ დამინიშნეს.

ჰო, რას ამბობდი?

კლიტონი

დიახ, იმას მოგახსენებდით,
მოსამართლეა, მაგის მეტი შვილი არა ჰყავს.
თუ რა ქონების პატრონია, უკვე გითხარით.
რაც შეეხება მის ქალიშვილს, ძალიან მიქვს.
ისე კი, მართლა დიდებული რამე იქნება,
ლუკრეციასაც თქვენი ნიჭი რომ აღმოაჩნდეს
და აქ შეჯიბრი გაიმართოს ტყუილის თქმაში.
ერთიც ვნახოთ და დაგამარცხათ...

დორანტი

იმედი ნუ გაქვს.

ტყუილის ნიჭი იშვიათი ნიჭია, კლიტონ.
ამ საქმისათვის საჭიროა სხარტი გონება,
გამბედაობა, წარმოსახვის დიდი უნარი.
და მახსოვრობა, მახსოვრობა, რაც მთავარია,
ერთხელ ნათქვამი აღარ უნდა გადააკეთო.
მაგრამ ფანჯარა გამოიღო. ახლოს მივიდეთ.

ბამონავლა მხუთე

კლარისა, ლუკრეცია, იზაბელა, დორანტი, კლიტონი

კლარისა

შენ მანდ დადექი, იზაბელა, და ფხიზლად იყავ.

იზაბელა

ნუ გეშინიათ. მამათქვენი თუ გამოჩნდება,
მე ნიშანს მოგცემთ.

(გაუჩინარდება.)

ლუკრეცია (კლარისას)

ალარც მახსოვს, როდის მოვიდა.

ზის მამაჩემთან და დორანტის ამბავს უამბობს.

მიდი, დაიწყე, რაღას უცდი, მე გავჩუმდები.

კლარისა

თქვენა ხართ, დორანტ?

დორანტი

მე გახლავართ, ჩემო ღვთაებაე.

გემუდარებით ან მომკალით, ან დამარჩინეთ.

ლუკრეცია (კლარისას)

ისევ იმავე ჰანგზე მღერის.

კლარისა (ლუკრეციას)

ალარ უშველის.

როგორ გგონია, ვითომ უკვე მიცნობდა ხმაზე?

კლიტონი (დორანტს)

სწორი ყოფილხართ, მისი ხმაა, არა მეთქმის რა.

დორანტი

არ ვიცი, როგორ ვარსებობდი დღემდე უთქვენოდ.

ეს ხომ ცხოვრება არ ყოფილა, ეს ტანჯვა იყო,

ნელ-ნელი კედომა, უღიმღამო, უსიხარულო.

ნეტავი ჩემი ცხოვრებიდან სამარადისოდ

ამოშლილიყო თვითეული დღე და საათი,

როცა ჯერ კიდევ არ მიყვარდით, ჯერ არ მენახეთ.

ასე მგონია, სანამ თქვენი ყმა გავხდებოდი,

ამ ქვეყანაზე ერთი წამი არ მიცხოვრია.

კ ლ ა რ ი ს ა (ლუკრეციას)

როგორც ეტყობა, ყველა ქალთან ამავეს ამბობს.

ლ უ კ რ ე ც ი ა (კლარისას)

ასეთი კაცის არაფერი დაიჯერება.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჩემი სიცოცხლე თქვენ გეკუთვნით, მე არ მეკუთვნის.

წაიღეთ იგი, მოიხმარეთ, როგორც გენებოთ.

თქვენი გულისთვის მე არც სიკვდილს შეეგებები.

კ ლ ა რ ი ს ა

მართლა, მინდოდა, ერთი რაღაც მეტხოვა თქვენთვის,

მაგრამ არა ღირს, სულ ერთია, ვერ შემისრულებთ,

შეუძლებელი რატომ გთხოვოთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

თქვენ თუ მიბრძანებთ,

შეუძლებელსაც გავაკეთებ.

კ ლ ა რ ი ს ა

უცებ რომ გითხრათ,

შემირთეთ-მეთქი, შემირთავდით? თქვენ ხომ ცოლი გყავთ...

დ ო რ ა ნ ტ ი

რაო? ცოლი მყავს? მე ცოლი მყავს? რას არ იტყვიან!

ღმერთო, ასეთი სისულელე ვის მოაფიქრდა!

კ ლ ა რ ი ს ა (ლუკრეციას)

რა თვალთმაქცია!

ლ უ კ რ ე ც ი ა (კლარისას)

თან უტეხი და უტიფარი.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მაშ, ცოლი ჰყავსო? თუ ასეთი ხერხით ცდილობენ,

რომ თქვენ...

კლარისა

გაჩუმდით, სულ ერთია, არ დაგიჯერებთ.

დორანტი

აქვე გავთავდე, თუ ვტყუოდე.

კლარისა

ცრუ კაცის ფიცი

სანდო არ არის.

დორანტი

ცუდი აზრის ყოფილხართ ჩემზე. მართლა გგონიათ, თითქოს ავი განზრახვა მქონდეს და გატყუებდეთ? თუ გგონიათ, სასტიკად ცდებით. ვილაც უმსგავსო ჭორიკანებს როგორ აპყვევით! საოცარია, მათი გჯერათ, ჩემი კი — არა.

კლარასა (ლუკრეციას)

ისე გულწრფელად ლაპარაკობს, ცამდე მართალი მეგონებოდა, სინამდვილე რომ არ ვიცოდე.

დორანტი

უნდა სასწრაფოდ გაგიქარწყლოთ ეგ უნდობლობა და ხვალ დილითვე ჩემი ხელი შემოგთავაზოთ.

კლარისა

ხვალ მერამდენე უნდა ვიყო, ათას მეერთე?

დორანტი

ვატყობ, სულ მალე მთელ ქალაქში სახელს გამოიტყვამთ და ისეთ ნდობას მომიპოვებთ, რომ მოშურნეებს ვეღარ ავუვალ.

კლარისა

მაშ, უკეთესს რას იმსახურებს ის, ვინც ტრაბახობს, ომში ვიყავ, მტერს ვმუხრავდიო,

და ნამდვილად კი მხოლოდ კალამს აწრიპინებდა,
ის, ვინც პარიზში მთელი წელი ლანდივით დამდევეს
და ნამდვილად კი სკოლის მერხზე კოდექსს ზუთხავდა,
ის, ვინც დილამდე თავაწყვეტით ქეიფობს ქალთან
და ნამდვილად კი შინ არის და გულმშვიდად სძინავს.
თან ცოლი ჰყავს და თან არასდროს ჰყოლია ცოლი.
თუ შეიძლება კაცისაგან ეს ყველაფერი
მოისმინო და მისი ნდობით არ გაიმსჭვალო?

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს)
ახლა კი ველარ დაუსხლტებით.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მაგასაც ვნახავთ.

(კლარისას)

იძულებული შევიქენი, ტყუილი მეთქვა,
მაგრამ მიზეზი რომ იცოდეთ, გამამართლებდით.
მერე აგინხნით, მაგისი დრო არაა ახლა.
ამჟამად მხოლოდ უმთავრესი ბრალდებისაგან
დავიხსნი თავს და თქვენს ნდობასაც დავიმსახურებ.
გაინტერესებთ, რად ვიცრუე, ცოლი მყავს-მეთქი?
რაში დამჭირდა? ყველაფერი თქვენი ბრალია.
ჩემი ტყუილის ერთადერთი მიზეზი თქვენ ხართ.

კ ლ ა რ ი ს ა
მე ვარ?

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჰო, თქვენ ხართ. გიკვირთ, არა? მაშ, მომისმინეთ.

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს)
აკი შევთანხმდით, თუ ტყუილის თქმას დააპირებთ,
უნდა მანიშნოთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი (კლიტონს)

ამოგაძრობ მაგ ბოროტ ენას.

(კლარისას)

მამაჩემს სურდა, სულ სხვა ქალი შემერთო ცოლად,
მე კი თქვენს გარდა არავისი შემრთველი არ ვარ
და, როცა ვნახე, რომ უარი არ გამდიოდა,
ეს ხერხი ვცადე.

კ ლ ა რ ი ს ა (ლუკრეციას)

რაღაც ახალ ტყუილს იგონებს.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ცოლი მყავს-მეთქი, დავარწმუნე და ჩამომეხსნა.
ჩემს ამ საქციელს ერთადერთი მიზანი ჰქონდა,
არ მეღალატა მშვენიერი ლუკრეციასთვის.
თქვენ შეგიძლიათ, დამიძახოთ ცბიერიც, ფლიდიც,
მამის წინაშე დამნაშავედ გამომიყვანოთ,
მაგრამ თქვენდამი ორგულობას ვერ დამაბრალებთ
და ჩემს უმწიკვლო სიყვარულში ეჭვს ვერ შეიტანთ.
ნუ გოცდებით, თუ ამისთვის ჯილდოს მოველი,
უმადლეს ჯილდოს, თანაგრძნობის გამოცხადებას.
საქმე ჩავშალე. ყოველგვარი ღონე ვიხმარე,
რომ ქორწინების ბორკილისგან თავი დამეხსნა,
რადგან მწაღია, ეს ბორკილი თქვენგან დავიდო.

კ ლ ა რ ი ს ა

ისე უეცრად აგიზგიზდა თქვენი ხანძარი,
ძალიან ეჭვი მეპარება, ნამდვილი იყოს.
ჟერ არც კი მიცნობთ, დღეს პირველად მომკარით თვალი
და წარმოდგენაც კი არა გაქვთ, ვინ ვარ და რა ვარ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მაშ, არც კი გიცნობთ? კეთილი და პატიოსანი.
დედა აღარ გყავთ, პერიანდრი ჰქვია მამათქვენს.
მოსამართლეა. შეძლებული, გავლენიანი.
თუ გნებავთ, გეტყვით, რამდენი აქვს შემოსავალი.
ათი ათასი ეკიუ აქვს ყოველწლიურად.
თქვენი ძმა ომში დაიღუპა, იტალიაში.
ერთი დაც გყავდათ. იულია ერქვა სახელად.

კლარისა (ლუკრეციას)
ხედავ, ცნობიხარ, მართლა ხომ არ მოსწონხარ ნეტა?

ლუკრეცია (თავისთვის)
ღმერთმა ქნას.

კლარისა (ლუკრეციას)
ვნახოთ, მაგის მიღმა რა იმალება.
(დორანტს)

ახლა კი მიინდა, კლარისაზე გელაპარაკოთ.
დღეს ახსენებდნენ სწორედ თქვენთან დაკავშირებით.
რა აზრისა ხართ? შეირთავდით, რამე რომ იყოს?

დორანტი
როგორი მას შემდეგ, რაც აქ გული გადმოგიშალეთ,
შეიძლებოდა, ამნაირი კითხვა დაგესვათ?
მშვენივრად იცით, მე ჩავშალე ეს ქორწინება,
რადგან მიყვარხართ და თქვენი ვარ სულით ხორცამდე.
კლარისა ჩემთვის არ არსებობს. ზიზლს იწვევს ჩემში.
არც გავიხედავ კლარისასკენ.

კლარისა
ზიზლს როგორ იწვევს!
ეთქვათ, ლუკრეცია სხვებზე მეტად გელამაზებათ,
უნდა ადგეთ და ამის გამო დალანძლოთ სხვები?
კლარისა კარგი აღზრდილია, გონჯიც არაა,
მე მგონი, თქვენზე უკეთესი ქმარი ეკუთვნის.

დორანტი
ჰო, შესაძლოა, სწორიც იყოთ, მაგრამ კლარისას
ერთი ნაკლი აქვს.

კლარისა
რა ნაკლი აქვს?

დორანტი

ის, რომ არ მომწონს.

უკეთესს გაჰყვეს, უკეთესი თუკი ეკუთვნის,
მე, ჩემდათავად, მისი შერთვა არ შემიძლია.

კ ლ ა რ ი ს ა

მე კი გადმომცეს, რომ ამ დილით კლარისას ხელდ
ხელში გეჭირათ და სიყვარულს ეფიცებოდით.

დ ო რ ა ნ ტ ი

წილაცა მჭორავს, ჩემი თავი რომ შეგაძულოთ.

კ ლ ა რ ი ს ა (ლუკრეციას)

შეხედე, ახლა დაიფიცებს.

დ ო რ ა ნ ტ ი

გამიწყრეს ღმერთი,

ყველა გამიწყდეს...

კ ლ ა რ ი ს ა (ლუკრეციას)

რა გითხარი?

დ ო რ ა ნ ტ ი

...თუკი თქვენს გარდა

სხვა ქალისათვის ხმა გამეცეს.

კ ლ ა რ ი ს ა

კმარა, გაჩუმდით!

არც კი გრცხვენიათ, იქვე მაინც არ ვმდგარიყავი
და ყველაფერი ჩემი ყურით არ მომესმინა.

რაც ბრძანდებოდით, თავიდანვე კარგად შეგატყვეთ.
მახის დაგებას მიპირებდით, მაგრამ მე თვითონ
დაგივეთ მახე და ორივე ფეხით გაგაბით.

ახლა კი წადით. ჩინებულად გავერთე თქვენით.
მართლა ისეთი მიამიტიც ნუ გეგონებთ,
თქვენისთანებით თავი ბევრჯერ შემოქცევია.

დორანტი, კლიტონი

კლიტონი

გაიგეს თქვენი ოინები. გაფუჭდა საქმე.

დორანტი

დანა რომ დამკრან, წვეთი სისხლი არ გამომივა.

კლიტონი

ჩემი ბრალია, საფუძველი ჩაყრილი გქონდათ და მალე კიდევ მიაღწევდით სასურველ მიზანს. მაგრამ, ეტყობა, მე დაგნავსეთ ჩემი აქ ყოფნით. სხვა დროს, იცოდეთ, პაემანზე ნუ წამომიყვანთ.

დორანტი

შენ ასე ფიქრობ? შეიძლება.

კლიტონი

თქვენ გეეჭვებათ?

დორანტი

ჯერ არავითარ შემთხვევაში არ დაეყრი ფარ-ხმალს, კიდევ მაქვს შანსი, ყველაფერი არ დაკარგულა, რას იტყვი, კლიტონ?

კლიტონი

შანსის მეტი რა გაქვთ, ბატონო, ოღონდ შემთხვევით თუ წააწყდით მაგ შანსის მუშტარს, უცებ მიჰყიდეთ, არ დაუწყოთ დიდი ვაჭრობა.

დორანტი

როგორ ვერ უნდა დაეარწმუნო, რომ მართლა მიყვარს!

კლიტონი

კაცი ერთბაშად ამდენ ტყუილს რომ დაახვავებს...

დორანტი

აქ არ იყავი? ხომ სიმართლე ველაპარაკე?

კლიტონი

ტყუილის მთქმელს რომ სიმართლესაც არ უჭერებენ,
პირველად გესმით?

დორანტი

სხვისი პირით შევუთვლი მაშინ,
ეგებ ნაკლები უნდობლობა გამოიჩინოს.
მაგრამ ვინ ვნახო, ტყუილი რომ არასდროს ეთქვას?
შენ რომ გგონია, ისე შავად არაა საქმე.
ქალის გუნება მთვარესავით ცვალებადია,
დღეს მოლუშული რომ შეგხვდება, ხვალ გაგიცინებს.
არ შეიძლება, არ გამოჩნდეს გამოსავალი.
ხვალამდე რამე უეჭველად მომათიქრდება.

მ ი ო თ ხ ი მ ო ქ მ ი დ ე ბ ა

გაგონსკლა პირველი

დორანტი, კლიტონი

კლიტონი

ბატონო, ალბათ, ლუკრეციას ჯერ ისევე სძინავს,
არა მგონია, ასე ადრე რომ ამდგარიყო.

დორანტი

ჰო, რა თქმა უნდა, ასე ადრე არ ადგებოდა,
მაგრამ მე მაინც მიჩქვენია, აქ ვიტრიალო,
მის სიახლოვეს. სხვაგან გული არ მიჩერდება.
თანაც რა იცი, რა შემთხვევას გადავეყრებით.

კლიტონი

მხოლოდ შემთხვევის იმედზე ხართ? მე კი მეგონა, რომ წუხელ რამეს უეჭველად მოიფიქრებდით.

დორანტი

გახსოვს, გუშინ რომ დამარიგე ტიუილრიში და სიყვარულის საიდუმლო რომ გამიმჟღავნე: მიზანს ყოველთვის მიაღწევსო, ვინც გულუხვია? მინდა ის შენი დარიგება გამოვიყენო.

კლიტონი

მაგრამ მე მაგას სხვა ქალებზე მოგახსენებდით. ლუკრეციასთან საჩუქრებით რა გამოგივია!

დორანტი

ლუკრეციასთან არაფერიც არ გამომივა. მართლა სულელი ვიქნებოდი, ეგ რომ მეფიქრა. ასე დაბალი წარმოდგენის არა ვარ მასზე. როგორ არ გესმის, ჩემო კლიტონ, რომ საჩუქრებით მისი კი არა, მსახურების მოხიბვლა მინდა. კარგი იქნება, მის მოახლეს ველაპარაკოთ, აი, იმ გოგოს, წერილი რომ გადმომცა გუშინ, ეგებ როგორმე გამოვნახოთ საერთო ენა. დატრიალდება, ქალბატონის ამბებს მომიტანს, წერილს წაუღებს, ზოგჯერ ქებით მომიხსენიებს, ჰოდა, ამ საქმის გაკეთებას მეტიც არ უნდა.

კლიტონი

მისი რომ ვიყო, უეჭველად ხელს შეგიწყობდით. მე, ჩემდათავეად, იმნაირი ხასიათი მაქვს, არ შემიძლია ვულალატო, ვისაც ვუყვარვარ, სიყვარულით კი მას ვუყვარვარ, ვინც რამეს მაძლევს.

დორანტი

მე ვფიქრობ, შენი ხასიათი ექნება მასაც.

კლიტონი

მაშ, დაველოდოთ, სად წაგვივა, აქ არ გაივლის?
თქვენ ეს მითხარით, ალსიპისა თუ იცით რამე?
ყური მოგკარი, ორთაბრძოლა ჰქონია გუშინ.

დორანტი

გისთანო, რა თქვეს?

კლიტონი

ვნახეთ, მაგრამ ვერ ვიცანითო,
რომ ამიწერეს, ზუსტად თქვენი პორტრეტი იყო,
იმდენად ზუსტი, მთელი დღე რომ თან არ გხლებოდით,
ნამდვილად თქვენზე ვიფიქრებდი.

დორანტი

მთელი დღე მახლდი?
ლუკრეციასთან რომ გაგიშვი, ეს აღარ გახსოვს?

კლიტონი

არ მოველოდი, თუ მეც ასეთ ოინს მიზამდით.
მაშ, თქვენ იყავით?

დორანტი

მე ვიყავი, ოღონდ იცოდე,
არსად წამოგცდეს, თორემ ველარ გადამირჩები.
არ შეიძლება ეს ამბავი ვინმემ გაიგოს,
მხოლოდ შენ გიმხელ, ჩემს ერთადერთ მესაიდუმლეს.
პუატიეში ექვსი თვის წინ მე და ალსიპი
ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ უნდა შევებოდით,
მაგრამ დუელი მეგობრებმა არ დაგვანებეს.
მათთვის რომ თვალი აგვეხვია, ვითომ შევრიგდით,
ხოლო ჩვენს შორის მტკიცედ დავთქვიით, როგორც კი სადმე
წავაწყდებოდით პუატიეს გარეთ ერთმანეთს,
მაშინვე დუელს გავმართავდით. ასედაც მოხდა.
გუშინ შევხვდით და კიდევ დავთქვიით დრო და ადგილი,
ერთმანეთს ყურში წავჩურჩულეთ ორიოდ სიტყვა.

მერე, ის იყო, ლუკრეციას სახლში გავიშვი,
მე კი სასწრაფოდ მივაშურე დუელის ადგილს
და რამდენიმე წუთის შემდეგ ჩემი მეტოქე
გულგანგმირული დაბლა ეგდო.

კლიტონი

ეს რა მითხარით?!

მოკვდა?

დორანტი

მე მგონი.

კლიტონი

საცოდავი! აცხონოს ღმერთმა.

გამოსვლა მეორე

დორანტი, ალსიპი, კლიტონი

ალსიპი

ძვირფასო დორანტ, მომილოცე, ამიხდა ნატვრა,
მოულოდნელად მამაჩემი...

დორანტი

რა?!

ალსიპი

ჩამოვიდა.

კლიტონი (დორანტს)

ბატონო, შეხეთ, ალსიპია, მკვდრეთით აღმდგარა!

დორანტი

მამის ჩამოსვლა შეიძლება კაცს გაუხარდეს,
მაგრამ ასეთი აღტაცება მეტისმეტია.

ალსიპი

ისე ვარ, დორანტ, სიხარულით გაოგნებული,

ჩემი ამბავი რომ არ იცი, არც გამახსენდა.
გადაწყდა უკვე ექორწინდებით მე და კლარისა!
ორი წელია, მამაჩემის ჩამოსვლას ვუცდი,
სხვა არაფერი აბრკოლებდა ჩვენს ქორწინებას.

დორანტი

ბიკოს, შენ მართლა მოსალოცად გქონია საქმე!
ახლა რას შევები? კლარისასთან მიდინხარ, ალბათ.

ალსიპი

ჰო, კლარისასთან. ეს ამბავი მინდა ვახარო.
თვალი მოგკარი და გულგრილად ვერ ჩაგვიარე,
ვიფიქრე, ბარემ ვეტყვი-მეთქი.

დორანტი

გულით გილოცავ.

აღარაფერი აღარ გიშლით?

ალსიპი

აღარაფერი!

ამიხდა ნატვრა! ბედნიერი დღე გამითენდა!

კლიტონი (დორანტს)

სულ არ ეტყობა, განგმირული რომ ეგდო გუშინ.

ალსიპი

გთხოვ, მაპატიო, ასე ჭიჭურ რომ მოგეკერი.
აბა, წავედი. მამაჩემი სანამ ისვენებს,
უნდა მოვასწრო და კლარისა მოვინახულო.
კარგად იყავი.

დორანტი

კარგად. ღმერთმა გაბედნიეროს.

დორანტი, კლიტონი

კლიტონი

ან მკვდრეთით აღდგა, ან არადა მეც აღარ მინდობთ,
თქვენს ერთგულ მსახურს, თქვენს ერთადერთ მესაიდუმლეს.
რატომ მიბოძეთ ეს მაღალი წოდება გუშინ,
ან თუ მიბოძეთ, ასე მალე რატომ წამართვით?
და თანაც ასე უპატიოდ.

დორანტი

რაო, არ გჯერა,
რომ მართლა შედგა ის ღუელი?

კლიტონი

მჯერა, ბატონო,
მსახური ვარ და ყველაფერი უნდა მჯეროდეს,
ბატონი ხართ და ყველაფერი დაგეჯერებათ.
არ გსაყვედურობთ. ანდა რა მაქვს სასაყვედურო,
არავის ზოგავთ, არც რჯულიანს და არც ურჯულოს,
მე რას დამზოგავთ?

დორანტი

ასე გიკვირს, ცოცხალს რომ ხედავ?
მართლა ძალიან მძიმედ იყო, სიკვდილს ებრძოდა,
მაგრამ წამალი არის ერთი, ყველაფერს კურნავს,
მომაკვდავსაც კი უცებ ფეხზე წამოაყენებს...
რა იყო, რატომ გელიმება, გგონია, ვხუმრობ?
ნუთუ სიცოცხლის ელიქსირი არ გაგიგია?

კლიტონი

როდის იხმარა ის წამალი, სიკვდილის შემდეგ?
კარგი, ვთქვათ, მკვდარი არ ყოფილა, ჯერ სული ედგა,
ასე ერთბაშად რა წამალი იმოქმედებდა,

რომ უთენია ქალთან გარბის საღ-საღამათი
და საქორწინოდ ემზადება?

დორანტი

მაინც არ სჯერა!

შენ, ჩემო კარგო, ჩვეულებრივ წამლებს გულისხმობ,
ის წამალი კი, მე რომ ვამბობ, სხვა წამალია,
მკედრის გაცოცხლება შეუძლია, ხომ გეუბნები.
მეც მიხმარია.

კლიტონი

დამზადება თუ იცით?

დორანტი

ვიცი.

როგორ არ ვიცი.

კლიტონი

მეც მასწავლეთ, ჩემო ბატონო,
და სიკვდილამდე უსასყიდლოდ გემსახურებით.

დორანტი

შენ ვერ ისწავლი. ეს წამალი არ იმოქმედებს,
თუ რამდენჯერმე ებრაულად არ შეულოცე,
თან ყველა სიტყვა ისე ზუსტად უნდა გამოთქვა,
რომ შენ კი არა, ებრაულის მცოდნესაც უჭირს.

კლიტონი

როგორ, თქვენ იცით ებრაული?

დორანტი

მშობლიურივით.

მე ათი ენა ვიცი, კლიტონ.

კლიტონი

რა? ათი ენა?

და, ღმერთო ჩემო, ათივეზე თანაბრად ტყუით?

მშობლიურივით? კიდევ კარგად გადავრჩენილვარ.
ბედი ჩემი, რომ ერთის მეტი ენა არ ვიცი,
თორემ ხშირ-ხშირად შემაჰმევედით ენების პაშტეტს,
ცხარე ტყუილით შენელებულს...

დო რ ა ნ ტ ი

მე როგორც ვატყობ,
მართლა მომიწევს შენი ენის დაპაშტეტება.
მაგრამ შეხედე, მამაჩემი!

გამოსვლა მეოთხე

ჟერონტი, დორანტი, კლიტონი

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

შენ დაგეძებდი.

დო რ ა ნ ტ ი

წაიღო ტვინი, კიდევ რამეს აიხირებდა.
ეჰ, ჩემს ასაკში მამის ყოლა დიდი ჭირია.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

ცოლი და ქმარი ერთად უნდა ცხოვრობდეს, შეილო.
თქმულა, რაც ღმერთმა შეაერთა, ნურვინ გათიშავს.
ვალდებული ხარ, შენი ცოლი შენს სახლში გყავდეს,
ამას მოითხოვს წესიცა და გონიერებაც.
თან მისი ნახვაც მეჩქარება, რა დაგიმალო.
მინდა წერილი გავაგზავნო ქალის მამასთან.
დავწერე კიდევც. ვატყობინებ, რომ ყველაფერი
მიამბე უკვე, რომ ძალიან კმაყოფილი ვარ
და არ გიწყრები უკითხავად ცოლის შერთვისთვის,
რაკილა ასეთ კეთილშობილ ხალხთან მამოყვრებ.
ბოლოს კი ვუთვლი, რომ დღე-დღეზე პუატიეში
გაემგზავრები შენი ცოლის წამოსაყვანად.
ჰო, შეილო, უნდა უეჭველად თვითონ ჩახვიდე,
თორემ მსახური რომ გავგზავნოთ, უხერხულია.

დორანტი

თქვენი ნებაა, თუ მიბრძანებთ, ახლავე წავეალ,
თუმცა წინდაწინ უნდა გითხრათ, რომ მამამისი
ჯერ არავითარ შემთხვევაში არ გამომატანს.
უკვე შვიდი თვის ორსულია.

ქერონტი

შვიდი თვის?

დორანტი

დიახ.

ან ცოტა მეტის.

ქერონტი

რომ იცოდე, რა გამახარე!

დორანტი

კარგი, ვცდი მაინც, ეგებ კიდეც გამომატანონ.

ქერონტი

რას ამბობ, როგორ შეიძლება! არც კი იფიქრო!
იმხელა გზაზე ვაჭაყჭაყოთ ფეხმძიმე ქალი?
რატომ ჩავადგოთ მაგ საფრთხეში, რა ძალა გვადგას!
ჯერ მოლოდინდეს, ჩამოყვანას მერეც მოვასწრებთ.
არ გავგოჯდები, ჩემს შვილიშვილს რომ დავინახავ?
სიხარულისგან შეიძლება გულიც გამისკდეს!
აბლა კი წავალ და მძახალთან სხვა წერილს დავწერ,
შევეხვეწები, გაუფრთხილდეს თვალის ჩინივით.

დორანტი

რა კმაყოფილი გავისტუმრე, თუ ხედავ, კლიტონ?

ქერონტი (ბრუნდება)

ერთი წერილი შენც მისწერე.

დორანტი

აუცილებლად.

ოქრო გული აქვს.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

კვლავ ბრუნდება, ჩუმად იყავით.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

მძახლის სახელი ველარაფრით ვერ გავიხსენე.
რაო, რა ჰქვია?

დ ო რ ა ნ ტ ი

თქვენ მაგაზე ნუ შეწუხდებით,
მე გაგიგზავნით, მისამართსაც თვითონ დავაწერ.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

არა, შეამჩნევს, რომ წერილი სხვა ხელითაა,
მისამართი კი სულ სხვა ხელით და ეწყინება.

დ ო რ ა ნ ტ ი

არ დაიჩემა? აღარ ვიცი, რა მოვუხერხო.
რას ბრძანებთ, როგორ ეწყინება.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

პროვინციაში
ასეთ წვრილმანებს ყურადღებას აქცევენ, დორანტ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

პროვინციელი ნუ გგონიათ. ახალგაზრდობა
სამეფო კარზე გაატარა.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ამდენ ლაპარაკს
არ გირჩევენია, თქვა, რა ჰქვია?

დ ო რ ა ნ ტ ი

პირანდრი ჰქვია.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

პირანდრი? რაღაც სხვა სახელი მითხარი გუშინ.
დაიცა, ეგებ გავიხსენო. ჰო, არმედონი.

დორანტი

ღიან, პირანდრსაც ეძახიან და არმედონსაც.
ერთი სახელი თავისია, ხოლო მეორე
მის მამულს ჰქვია. ამ მეორე, შერქმეულ სახელს
ჯარში ყოფნისას ეძახდნენ და დღემდე შემორჩა.

ქერონტი

ჰო, ამნაირი ჩვეულება მართლაც არსებობს.
სიჭაბუკეში მეც მეძახდნენ მეორე სახელს.
მაშ, წავალ, ახალ წერილს დავწერ.

გამოსვლა მისუთი

დორანტი, კლიტონი

დორანტი

ძლივს არ მოგვშორდა?

კლიტონი

მეხსიერებამ გიღალატათ, ჩემო ბატონო,
რაც თქვენნაირთ კაცისათვის დიდი ნაკლია.

დორანტი

მაგრამ ეს ნაკლი მონერხებამ გამოასწორა.

კლიტონი

იცოდეთ, მალე ყველაფერი გამომეღავენდება.
ზოგი რამ უკვე გამომეღავენდა და, როგორც ვწახე,
მანინცდამანინც კმაყოფილი არ დარჩენილხართ.
კლარიანა თქვენზე ნაწყენია იმ ამბის შემდეგ.
სამაგიეროს გადახდაზე ოცნებობს, ალბათ,
და თქვენს ოინებს თუ გაიგებს, ქვეყანას მოჰფენს.

დორანტი

ეგ შენი შიში უსაფუძვლო როდია, კლიტონ.
უნდა სასწრაფოდ რამეს გავხდე ლუკრეციასთან.
მაგრამ შეხედე! ვისი ნახვაც მინდოდა, მოდის.

დორანტი, კლიტონი, საბინა

დორანტი

საბინა, გუშინ იმ წერილის წაკითხვის შემდეგ,
სიხარულისგან გაბრუნებულს სულ დამავეიწყდა,
შენთვის მაშინვე ჭეროვანი პატივი მეცა
და ის შეცდომა ახლა მინდა გამოვასწორო.
აჰა!

საბინა

ბატონო...

დორანტი

ნუ გრცხვენია.

საბინა

თუ მართლა ფიქრობთ,

რომ მე...

დორანტი

აიღე!

საბინა

რასა ბრძანებთ!

დორანტი

აიღე-მეთქი!

მინდა იცოდე, უმადური კაცი რომ არ ვარ.
ჰა, ნუ მახვეწებ.

კლიტონი

გამოართვი, რას იბრანქები
შენ, ჩემო კარგო, მიამიტი ყოფილხარ მართლა,
შენი საშველი არ იქნება, თუ არ დაგმოძღვრე.
რა იყო, გოგო, რამოდენა თავპატიყს იღებ,
გატყობ, ზრდილობად მიგაჩნია ეგ საქციელი,
მედიდურობა რომ გამოგდის, ვერ ამჩნევ, ალბათ.
ვინც ამ ხელობას დაადგება, ჩვენ რომ ვადგავართ,

უნდა მეტიმეტ სიმორცხვეზე ხელი აიღოს.
მე როცა ვინმე რამეს მაძლევს, პირდაპირ ვართმევ
და, თუ ცალ ხელში არ მეტევა, მეორეს ვუშვერ.
ასეთი წვიმა როცა მოდის, გაშალე კალთა
ამას ჩვენს დროში დიდკაცებიც არ თაკილობენ.
თუ გებევრება, შემოძლია ჩაგეზიარო.

ს ა ბ ი ნ ა

მაგაზე როგორ შეგაწუხებ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჯერ ეს იკმარე,

მერე და მერე უკეთესად დაგასაჩუქრებ.

ახლა კი შენთან, ჩემო კარგო, ერთი საქმე მაქვს:

აი, ამ წერილს შენს ქალბატონს ხომ ვერ გადასცემ?

მისი წერილის პასუხია.

ს ა ბ ი ნ ა

რატომაც არა.

სიამოვნებით გადავცემ და ორიოდ სიტყვას

მეც შემოგაწევთ, ოღონდ იმას ვერ შეგპირდებით,

რომ წაიკითხავს.

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს ჩუმად)

შენეთ, შენეთ, როგორ დაგიტკბათ!

დადნა პირდაპირ!

დ ო რ ა ნ ტ ი (კლიტონს ჩუმად)

იცის ბიჭმა!

(საბინას)

რატომ? რას მერჩის?

ისე მტრულადაც არ მიყურებს, შენ რომ გგონია.

აბა, წავალ და ერთ საათში კვლავ აქ გავჩნდები.

ს ა ბ ი ნ ა

მაგ დროისათვის ყველაფერი მეცოდინება.

კლიტონი, საბინა

კლიტონი

ხელს თუ შეუწყობ, ოქროების წვიმა წამოვა.
შენ წარმოდგენაც კი არა გაქვს, რა გულუხვია.
ახლა კი გეტყვი რა უნდა ქნა. ყური დამიდგე.

საბინა

შენ წვიმისა თქვი. რა უნდა ვქნა, მე თვითონ ვიცი.

კლიტონი

გაგეხსნა მადა?

საბინა

მართლა შტერი კი ნუ გგონივარ,
მეც მშვენივრად მაქვს შესწავლილი ჩენი ხელობა.
ჩემი მორცხვობით ნაკლებ ნაყოფს არ ვიმკი ხოლმე,
ვიდრე შენ შენი სიხარბით და სულწასულობით.

კლიტონი

თუ მართლა ასე კარგად იცი შენი ხელობა,
გეცოდინება ქალბატონის გულის ნადებიც.
როგორ გგონია, ამ საქმიდან გამოვა რამე?

საბინა

რაკი ასეთი გულუხვი და კარგი ვაჟია,
არ დაგიმაღავ და ყველაფერს პირდაპირ გეტყვი:
სულაც არ არის ლუკრეცია დორანტის მიმართ
ისე გულგრილი, როგორც ცდილობს თავი აჩვენოს
და თუ არ ვცდები, სანახევროდ უყვარს კიდევაც,
წარმოიდგინე, მთელი ღამე არ სძინებია.

კლიტონი

მაგრამ თუ უყვარს, მაშინ მასხრად რატომ აიგდო?
ისეთი გახდა, რომ კინალამ გათავდა კაცი.

მაგ სანახევრო სიყვარულის არა მესმის რა.
დორანტს რომ ჩემი რჩევისათვის ყური დაეგდო,
შეეშვებოდა საბოლოოდ მაგ თქვენს ქალბატონს.

ს ა ბ ი ნ ა

გულს ნუ გაიტეხს, გეფიცები, ნამდვილად უყვარს.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

კაცი დავბერდი და არავინ მინახავს დღემდე,
რომ ამნაირად ამქლავნებდეს თავის სიყვარულს.

ს ა ბ ი ნ ა

ორ ცეცხლს შუაა ჩავარდნილი, არ იცის რა ქნას.
გული ერთს უთქვამს, გონება კი სულ სხვას კარნახობს,
სურს რომ მიენდოს, თან მინდობაც არ შეუძლია,
რადგან შენს ბატონს უცნაური ჩვევა აქვს ერთი:
მართალს არ იტყვის, განურჩევლად ატყუებს ყველას.
ამიტომია, რომ ქალბატონს არ სჯერა მისი.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

ყველაზე დიდი მატყუარაც არ ტყუის ზოგჯერ.

ს ა ბ ი ნ ა

როგორ გაიგოს, როდის ტყუის და როდის არა.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

მე ვარ თავდები, რომ ამჯერად სიმართლეს ამბობს.

ს ა ბ ი ნ ა

რა ვიცი, იქნებ შენც ისევე გიყვარს ტყუილი,
როგორც შენს ბატონს.

კ ლ ი ტ ო ნ ი

ნუ მაყენებ შეურაცხყოფას,
ჩემგან ტყუილი ჯერ არავის გაუგონია.

ს ა ბ ი ნ ა

აბა, კლარისა აღარ უყვარს?

კ ლ ი ტ ო ნ ი

დორანტს? კლარისა?

არც ყვარებია.

ს ა ბ ი ნ ა

მართლა?

კ ლ ი ტ ო ნ ი

მართლა.

ს ა ბ ი ნ ა

თუკი ასეა,

გადაეცი, რომ ნუ ექნება ნურათურის შიში.

როგორც კი ჩემმა ქალბატონმა აქ თვალი მოგკრათ,

ვერ მოითმინა და სასწრაფოდ ჩამომავზავნა,

სურდა ენახა, რას იზამდა შენი ბატონი,

მეტყოდა რამეს ამ საქმეზე, თუ არ მეტყოდა.

ახლა კი წადი. დარიგება არა მჭირდება,

მე თვითონ ვიცი, როგორ უნდა ველაპარაკო.

კ ლ ი ტ ო ნ ი - - -

კარგი, მაშ, წავალ. დანაპირებს თუ შეასრულებ,

წვიმის მოყვანა ჩემზე იყოს. აბა, ნახვამდის.

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ე რ ე

ლ უ კ რ ე ც ი ა, ს ა ბ ი ნ ა

ს ა ბ ი ნ ა

რას გაიხარებს ლუკრეცია! აგერ, თვითონაც.

ეტყობა, ნახა, წერილი რომ გამომატანეს

და მოთმინება აღარ ეყო, დამლოდებოდა.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

რაო, რა გითხრეს ბატონმა და მისმა მსახურმა?

ს ა ბ ი ნ ა

ბატონიც ზუსტად იმას ამბობს, რასაც მსახური.
ჰა, წაიკითხეთ, ყველაფერი შიგ ეწერება.

ლ უ კ რ ე ც ი ა (წერილის წაკითხვის შემდეგ.)
ისევ სიყვარულს მეფიცება. მატყუებს ალბათ.
კაცი ერთ დღეში ამდენ ტყუილს რომ დაახვავებს,
მისი სიტყვისა არაფერი დაიჭერება.

ს ა ბ ი ნ ა

მისი სიტყვისა არც მე მჯერა, საჩუქრის მჯერა.

ლ უ კ რ ე ც ი ა
გაჩუქა რამე?

ს ა ბ ი ნ ა

აი, ნახეთ.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

და შენ აიღე?

ს ა ბ ი ნ ა

ავიღე, რადგან დამშვიდება მინდოდა თქვენნი:
დორანტისაგან მოცემული ყოველი ოქრო
თქვენდამი მისი სიყვარულის დასტური გახლავთ.
გნებავთ, სხვებს ვკითხოთ, ქალბატონო, სხვებმა განსაჯონ,
თუ შეიძლება, რომ გულგრილი იყოს თქვენდამი,
ვინც თქვენს მოახლეს ამოდენა საჩუქარს მისცემს.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

არა, საჩუქრის გამორთმევას სულაც არ გიშლი,
ოღონდ მეორედ მაგ საქმეში მე არ გამრიო,
აიღე, მაგრამ ჩემთან სიტყვა ნუ წამოგცდება.

ს ა ბ ი ნ ა

ახლა მიბრძანეთ, რა გადავცე.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

თქვენი წერილი

წაუკითხავად დახია-თქო.

ს ა ბ ი ნ ა

მხოლოდ ეს ვუთხრა?

ვაიმე, ჩემო საჩუქრებო, საით გაფრინდით!

ლ უ კ რ ე ც ი ა

არა, მთლად გულსაც ნუ გაუტეხ. კარგი იქნება, თუ შენი მხრიდან სანუგეშოს ეტყვი რაიმეს. ამნაირია ქალის ზნე-თქო, ჯერ წყრება, მაგრამ თანდათანობით მოღბება-თქო და შუბლს გაგიხსნით. უთხარი, როდის სად დავდივარ: თუ მართლა მეტრფის, ნახვის შემთხვევას არ გაუშვებს, დამხვდება ხოლმე.

ს ა ბ ი ნ ა

თქვენ რომ იცოდეთ, ქალბატონო, რა დღეში გახლავთ და როგორ მწარედ იტანჯება, შეიბრალებდით. წუხელის თურმე თვალზე ცრემლი არ შეშრობია.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

ჰოდა, იმედი მთლად არ უნდა გადაუწურო, მაგრამ ნურც ისე გაამხნევებ, რომ აღარაფრის შიში არ ჰქონდეს. ხომ გაიგე, რასაც ვუპირებ? ერთხანს შიშსა და იმედს შორის ვამყოფო მინდა.

გამოსვლა მაცხრა

კლარისა, ლუკრეცია, საბინა

კ ლ ა რ ი ს ა

მე დამეხსნა და ახლა შენზე გადმოინაცვლა, მაგრამ დღეს უკვე არ მაწუხებს მისი დაკარგვა: ალსიპის მამა ჩამოვიდა.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

რას მეუბნები

მაშ, თქვენი საქმე საბოლოოდ გადაწყვეტილა.

კ ლ ა რ ი ს ა

ჰო, როგორც იქნა... ხოლო დორანტს რაც შეეხება,
ჯერ არ მიენდო. მე რაც მითხრა ტიუილრიში,
დასაეჭვებლად ეგვიც კმარა.

ს ა ბ ი ნ ა

მაშინ ტყუოდა,

ახლა კი მართალს ლაპარაკობს, ნამდვილად ვიცი.

კ ლ ა რ ი ს ა

ასე ნამდვილად როგორ იცი, გულში ჩახედე?

ლ უ კ რ ე ც ი ა

რა მატყუარა კაციცაა, ხომ ვნახეთ უკვე,
მაგრამ თუ ასე დაჟინებით განაგრძო ხვეწნა
და ასე მდია, შეიძლება გული მომიღბეს.

კ ლ ა რ ი ს ა

შეგყვარებია და ეგაა! მაშ, მით უმეტეს
უნდა უფრთხილდე, რომ თანხმობა არ გამოგტყუოს.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

შემყვარებია? სულაც არა! საიდან ასკვნი?
მე ის გითხარი, შეიძლება ვერწმუნო-მეთქი.

კ ლ ა რ ი ს ა

ნდობიდან ერთი ნაბიჯია სიყვარულამდე.
ვისაც უყვარხარ, შენც უმაღვე შეგიყვარდება,
როგორც კი კარგად დარწმუნდები მის სიყვარულში.
ასეა ყველა, შენ არა ხარ გამონაკლისი.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

ცდები, კლარისა, ზოგჯერ ცნობისმოყვარეობა
ისე გვიკარგავს მოსვენებას, კაცს შეიძლება
შეყვარებულიც კი ვეგონოთ.

კ ლ ა რ ი ს ა

ჰო, გეთანხმები,
რადგან არ მინდა გაწყენინო.

ს ა ბ ი ნ ა

თქვენ მე გადამრევთ!
რალაცას მსჯელობთ და რას მსჯელობთ, თვითონ არ იცით.
იქნებ დიდ სიბრძნედ მიგაჩნიათ ეგ აბლაუბდა?
შეეშვით ბრტყელ-ბრტყელ ლაპარაკს და საქმეს მიხედეთ.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

ყურს ნუ ათხოვებ, მგონი მართლაც გადაგვერია.
მაშ, ის რა იყო, მხოლოდ ცნობისმოყვარეობა,
თუ რალაც მეტი, გუშინ ბალში რომ გაუჩერდი
და ყურს უგდებდი მის დაშაქრულ ქათინაურებს?
რა იყო-მეთქი?

კ ლ ა რ ი ს ა

მხოლოდ ცნობისმოყვარეობა.
მეტი რა უნდა ყოფილიყო? ცოტა გავერთე.
ყურს ვუგდებდი და გუნებაში მეცინებოდა.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

მეც მაგის გამო წავიკითხე მისი წერილი,
შენ კი რატომღაც სიყვარულით გინდა რომ ახსნა.
რა შუაშია სიყვარული? ცოტა გავერთე.
ვკითხულობდი და გუნებაში მეცინებოდა.
მეტი რა უნდა ყოფილიყო?

კ ლ ა რ ი ს ა

ნუთუ არ იცი,

ყურის გდებასა და წერილის წაკითხვას შორის
ძალიან დიდი სხვაობაა? როდესაც ვინმე
გესაუბრება და არ უსმენ, უზრდელობაა,
ხოლო წერილი შეგიძლია არ წაიკითხო.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

საბინა ეტყვის, რომ დავხიე წაუკითხავად.

კ ლ ა რ ი ს ა

კარგი, ვთქვათ, ეტყვის. მერე მაგით რა შეიცვლება?
ცნობისმოყვარე გახდი ერთობ.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

ზუსტად შენსავით.

კ ლ ა რ ი ს ა

ეკლესიაში წასვლის დროა.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

მაშ, რაღას ვუტყდით.

(საბინას)

დორანტს თუ შეხვდეთ, თვითონ იცი, რა უნდა უთხრა.

ს ა ბ ი ნ ა

მშვიდად იყავით. ასეთები არ მესწავლება.

თქვენც და დორანტსაც ერთნაირი სენი გაწუხებთ
და ორივენი უარესად რომ არ შეიქნეთ,
უნდა წამალი მოგაშველოთ.

ლ უ კ რ ე ც ი ა

მოკლედ, გენდობი.

აბა, შენ იცი.

ს ა ბ ი ნ ა

მაშ, იდინეთ, ოქროს წვიმებო!

გამოსვლა პირველი

ჟერონტი, ფილისტი

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

რა კარგ დროს შეგხვდით, თქვენი ნახვა მინდოდა სწორედ
თუ არსად ჩქარობთ, ორიოდე წუთი მაჩუქეთ.

დორანტთან ერთად თქვენც სწავლობდით პუატიეში
და იქ საერთო ნაცნობები გეყოლებოდათ.

ძალიან თუ არ შეწუხდებით, იქნებ პირანდრზე
და მის ოჯახზე მითხრათ რამე?

ფ ი ლ ი ს ტ ი

ვინ პირანდრია?

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

პუატიელი აზნაური. კარგი გვარისა.

მაღალი წრისა. მაგრამ ცოტა ხელმოკლედ ცხოვრობს.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

პირანდრი? არა, ამნაირი არავინ ვიცი,

ამ წუთას მაინც, როგორ გითხრათ, არ მაგონდება.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

მაშინ, იქნება, არმედონის სახელით იცნობთ?

ზოგნი არმედონს ეძახიან, ზოგნი კი პირანდრს.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

მსგავსი არავინ შემხვედრია.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

საოცარია.

კარგად დაფიქრდით. მის ქალიშვილს ორფიზა ჰქვია,

ორფიზა მაინც უეჭველად გაგეგონებათ,

სიმშვენიერით განთქმულია მთელ იმ მხარეში.

ფილისტი

არც არმედონი, არც პირანდრი და არც ორფიზა
პუატიეში არ ცხოვრობენ, ნამდვილად ვიცი.
იქნებ, გეშლებათ, სხვა ქალაქში ცხოვრობენ სადმე.

ქერონტი

აჰ, მივხვდი, მივხვდი, საიდუმლოს უნახავთ დორანტს,
არ გინდათ, გასცეთ მეგობარი და ამიტომაც
თავს ისე იჭერთ, არაფერი იცოდეთ ვითომ.
მაგრამ გარწმუნებთ, ზედმეტია თქვენი სიფრთხილე:
უკვე გავიგე ყველაფერი და ვაპატიე-
მართლაც, რა ექნა, აღარ ჰქონდა გამოსავალი,
მარტო შეისწრეს შუალამით ქალიშვილ ქალთან,
რომ არ შეერთო, ღმერთმა იცის, რა მოხდებოდა.

ფილისტი

რას მეუბნებით, აბა, დორანტს ცოლი ჰყავს უკვე?

ქერონტი

ღიახ, ცოლი ჰყავს, არც კი მკითხა, ისე შეირთო.
ახალგაზრდობით მოუყიდა და ვაპატიე.

ფილისტი

ვისგან შეიტყვეთ?

ქერონტი

თვითონ მითხრა.

ფილისტი

აჰ, თვითონ გითხრათ?

მაშან, ბატონო, მანდ საეჭვო არაფერია,
თუ ასე გითხრათ, ესე იგი, ასე იქნება,
რადგან დორანტის ყველა სიტყვას ბეჭედი აზის.
ოღონდ ეგაა, წარმოსახვის დიდი ნიჭი აქვს
და მე ხანდახან ვერც კი ვხვდები, რისი თქმა უნდა.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

მაშ, თქვენი აზრით, შეიძლება ტყუილი მითხრა?

ფ ი ლ ი ს ტ ი

არა, დორანტი ასეთ რამეს როგორ იკადრებს, მაგრამ ხანდახან შთაგონება ეწვევა ხოლმე. ისეთი ლხინი გაგვიძარტა, ბატონო, გუშინ, რომ თუკი ცოლიც ამნაირი ხერხით შეირთო, მაშინ მეორე სასწაულის მოწმე გავმხდარვართ.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

თქვენ ალბათ გინდათ, ბოლმისაგან გული გამისკდეს.

ფ ი ლ ი ს ტ ი

ჩერ ჩვენც გავბრაზდით, მაგრამ მერე გადავეიარა. მოკლედ, მე ჩემსას მოგახსენებთ, თქვენ თქვენი იცით. ორფიზას გარდა თუკი რძალი არ გეყოლებათ, თქვენს უახლოეს ნათესაებს ბევრი შენატრებს. მიმიხვდით, არა? კარგად გნახეთ. სხვას არას ვეტყვით.

გამოსვლა მეთრე

ქერონტი

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ო, გულუბრყვილო ბერიკაცო, მოგეპრა თავი! შებღალულია სამუდამოდ შენი ჭალარა! თუ არის ჩემზე უბედური მშობელი სადმე? ჩემი დორანტი, ერთადერთი ჩემი ნუგეში თაღლითია და არამზადა! რა მეშველება! მეც ხომ თაღლითი გამოვდექი მისი წყალობით! დავდიოდი და მის მონაჩმასს ხალხში ვყვებოდი. ამ სიბერეში ცრუპენტელას სახელს დავიგდებ, სირცხვილისაგან თავი სადღა გამომეყოფა. თვალს ველარავის გავუსწორებ ჩემს სიცოცხლეში:

ცალკერძ დორანტის გაზრდისათვის უნდა გავწითლდე,
ცალკერძ ამ ჩემი სულელური სიბრმავის გამო.

გამოსვლა მესამე

ჟერონტი, დორანტი, კლიტონი

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

თქვი, აზნაური ხარ თუ არა?

დ ო რ ა ნ ტ ი

აღარ დამეხსნა!

ღიახ, გახლავართ, რამდენადაც შვილი ვარ თქვენნი.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

მერე ამისთვის მხოლოდ ჩემი შვილობა კმარა?

დ ო რ ა ნ ტ ი

ჩვენს ქვეყანაში ასე არის, სხვაგან — არ ვიცი.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

გვარიშვილობა, შენი აზრით საკმარისია,
რომ საფრანგეთში კეთილშობილ კაცად ჩატვალონ?
ხოლო შენ თვითონ არაფერი მოგეთხოვება,
კეთილშობილი წინაპრები რაკილა გყავდა?

დ ო რ ა ნ ტ ი

ამ შემთხვევაში ჩემი აზრი ყველას აზრია:
გვარიშვილობა მხოლოდ სისხლით გადაიცემა.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი

გვარიშვილობა ციდან კი არ ჩამოვარდნილა,
კაცურკაცობით მოიბოვეს შენმა ძველებმა,
ხოლო უღირსი საქციელით და ცუდკაცობით
ბევრს დაუკარგავს წინაპრების მონაპოვარი.

თუ შენს საქციელს ამ საზომის მიხედვით განვსჯით,
არ შემიძლია კეთილშობილ კაცად ჩაგთვალო.

დორანტი
მე მეუბნებით?

ჟერონტი

დიახ, დიახ, შენ გეუბნები.
რა გაგიკვირდა? ყველა, ვინც კი შენსავით ტყუის,
ტყუის, როდესაც თავს ასალებს კეთილშობილად.
ვის დაემსგავსე, ამისთანა რა გამოხვედი,
ოჯახისა და მთელი გვარის შემარცხვენელი!
იმაზე უფრო სათაკილო თუ არის რამე,
იმაზე უფრო საზიზღარი, იმაზე უფრო
თავის მომპყრელი, კაცს ტყუილში რომ დაიჭერენ.
ასეთი კაცი სამუდამოდ დალდასმულია
და ამ შავ ლაქას ვერასოდეს ვერ მოიშორებს,
თავისი ხელით თუ სიცოცხლე არ მოისწრაფა.
დიახ, ეს ჩირქი მხოლოდ სისხლით მოიბანება!

დორანტი
მე რომ ტყუილი არ მჩვევია?

ჟერონტი

თუ არ გჩვევია,
მითხარი შენი გუშინდელი ცოლის სახელი.
ხომ შეიძლება მასაც ორი სახელი ჰქონდეს?
რატომ გაჩუმდი?

კლიტონი (დორანტს)

მეძინა-თქო და მიმავიწყდა.

ჟერონტი

თქვი, გაიხსენე! თან ახალიც მითხარი რამე!
კიდევ სხვა ცოლიც გეყოლება პუატიეში.
მიდი, იცრუე, ნურაფრისა ნუ გერიდება!

კლიტონი (დორანტს)

რაო, ბატონო, ვეღარ გშველით სხარტი გონება?

ჟერონტი

ვისთან მივიდე, ვის შევჩივლო ჩემი ამბავი,
ხალხის სამასხრო შევიქნები, ყბად ამიღებენ
კაცი ამ ხნამდე მოვიყარე და ჰკუა ჯერაც
ვერ მისწავლია, გუშინდელი ღლაპი მატყუებს!
ვაი, სირცხვილო, ასე როგორ გამოვთაყვანდი,
რა ჩიტიც იყავ, ხომ აქამდეც უნდა მცოდნოდა!
რა აზრი ჰქონდა, რომ ტყუოდი? რაში დაგჭირდა?
თქვი, ყელში დანა მოგაბჯინე? ძალა ვიხმარე?
კარგი იქნება, რომ კლარისა შეირთო-მეთქი.
რატომ პირდაპირ არ მითხარი, თუ არ მოგწონდა?
რა იყო, რისთვის იგონებდი იმხელა ტყუილს,
სხვისი შოყვანა თუ ვინდოდა, მე დაგიშლიდი?
დატაკი ცოლი შევირთეო, როცა მითხარი,
არც გაწყრომივარ, გული ოდნავ რომ არ გტკენოდა.
უსინდისო ხარ, შუბლის ძარღვი გაწყვეტილი გაქვს,
თორემ მითხარი, ამისთანა მოყვარულ მამას
კაცური კაცი ასეთ რამეს გაუკეთებდა?
შენ ჩემი შვილი აღარა ხარ, წადი, გამშორდი,
არ დამენახო!

დორანტი

მამაჩემო, გთხოვთ, მომისმინოთ.

ჟერონტი

კიდევ რაღაცა ტყუილს იტყვი.

დორანტი

მხოლოდ სიმართლეს.

ჟერონტი

მაშ, სიმართლესაც ამბობ ხოლმე?

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს)

უნდა გამაგრდეთ
და მთელი თქვენი ოსტატობა მოიშველიოთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

გუშინ აქ ერთმა ქალიშვილმა მომაჯადოვა,
იქნება იცნობთ, ლუკრეცია ჰქვია სახელად,
ამ სახლში ცხოვრობს.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ლუკრეციას როგორ არ ვიცნობ.
მთელ ოჯახს ვიცნობ, მამამისი ჩემი ბავშვობის
მეგობარია.

დ ო რ ა ნ ტ ი

ეს ამბავი გუშინ მცოდნოდა
ბედი არ გინდა? ჰოდა, თქვენი მეგობრის ასულს
შემთხვევით შევხვდი წინა დილით ტიუილრიში
და გულში მყისვე სიყვარულის ცეცხლმა იფეთქა.
ახლადლატრილი რომ ვიყავი ამურის ისრით,
თქვენ სწორედ მაშინ ცოლის შერთვა შემომთავაზეთ
და რატომ გიკვირთ, რომ გონება გადამიბრუნდა?
რას ვიფიქრებდი, თუ მამამისს კარგად იცნობდით,
თორემ ხვაშიაღს იმავ წამში გაგიმჟღავნებდით
და მალე ალბათ ყველაფერი მოგვარდებოდა.
მაგრამ რადგანაც გამოსავალს ვეღარ ვხედავდი,
მივკიბ-მოვკიბე, უცებ თავში რაც მომივიდა.
მე არ მეგონა, თუ ამგვარი ხერხის ხმარება
სასიყვარულო საქმეშიაც საძრახისია.
ვნებავთ, დამსაჯეთ, მაგრამ ერთზე ნუ მეტყვით უარს:
ქენით სიკეთე, ლუკრეციას მამასთან მიდით
და ქალიშვილის ხელი სთხოვეთ.

ქ ე რ ო ნ ტ ი

ისევ მატყუებ.

დორანტი

არა, რას ბრძანებთ. ჩემი სიტყვის თუ არა გჯერათ, აგერ კლიტონი აქ არის და ყველაფერს გეტყვით. ჰკითხეთ თუ გნებავთ.

ქერონტი

მაშ, თავდებად კლიტონს იყენებ?

შე უბედურო, სულ დაკარგე სირცხვილ-ნამუსი? მსახურს ჰკითხეთ! ეს რა მითხრა, რა გავიგონე! მსახური ჩემზე სანდოაო, მსახურს ჰკითხეთ! თუმცა სწორი ხარ, შენ მსახურიც ბევრად გჯობია. მიუხედავად იმისა, რომ ღირსი არა ხარ, ამ ერთხელ კიდევ დაგიჭერებ, რაც იყოს, იყოს, და ლუკრეციას მამის სახლში მიგეგზავნები. მაგრამ იცოდე, კვლავ ხელიდან თუ დამსხლტომიხარ და ქორწინება ამჯერადაც თუ ჩაგიშლია...

დორანტი

მშვიდად რომ იყოთ, მე თვითონაც თან წამოგყვებით.

ქერონტი

არ მინდა შენი წამოყოლა, აქ დამელოდე, ამ ადგილიდან ფეხი არსად არ მოიცივალო. აბა, წავედი. ცოტა ხანში ამბავს მოვიტან. ოღონდ იცოდე, თუ რაიმეს იოინბაზებ და ლუკრეციას დღეს შენს გამო წყენა შეხვდება, ვფიცავ ყველაფერს, საფიცარი რაც გამაჩნია, აღარ გაცოცხლებ, ჩემი ხელით ყელს გამოგლადრავე და, რომ იცოდე, კაციშვილი არ გამამტყუნებს.

, გამოსვლა მერთხე

დორანტი, კლიტონი

დორანტი

ნუთუ ჰგონია, მაგ მუქარის შემეშინდება?

კლიტონი

აბა, რა ვიცი, ფარ-ხმალი კი უცებ დაჰყარეთ.
გუშინ ხომ ორჯერ მოატყუეთ? დღეს რატომ შედრკით?
რა იქნებოდა, კიდეც ერთხელ გეცადათ ბელი,
ბარემ გასამდეს, აკი ღმერთიც სამობითაა.

დორანტი

შემეშვი, კლიტონ, არ მაქვს შენი ხუმრობის თავი,
ერთი ახალი საწუხარი გამიჩნდა კიდეც.

კლიტონი

რაო, სიმართლე რომ წამოგცდათ, სინდისი გქენჯნით?
თუმცა სიმართლე არ იქნება, ფანდი იქნება.
ძალიან ვეჭვობ, ლუკრეცია მართლა გიყვარდეთ,
რადგან თქვენ თვითონ განაცხადდეთ, მართლა მიყვარსო.
თქვენი ნათქვამი ხომ უკულმა უნდა გავიგოთ.

დორანტი

არა, რას ამბობ, სიყვარულით როგორ არ მიყვარს,
ოღონდ ესაა, მეტიმეტად ავჩქარდი მგონი.
მამამისმა რომ დღეს უარი შემომითვალოს,
რალა ვქნა მერე, ყველაფერი წყალში მიყრება.
მაგრამ დავუშვათ, მამამისი თანახმა იქნა,
საკითხავია, ლუკრეციას დაიყაბულლებს?
თან მე თვითონაც ცოტა გული მეთანაღრება.
კი არ ვიწუნებ, მშვენიერი ქალია, მაგრამ...
იცი, დღეს უფრო მომეწონა მისი დობილი,
თვალი მოკვარი, ამ ადგილას რომ გაიარეს
და ჩემი გული ახლა ორად გაყოფილია.
მე მგონი, სწორი არჩევანი ვერ გავაკეთე.

კლიტონი

თუ არ იცოდით, რა გინდოდათ, რალას ჩქარობდით,
რატომ გაგზავნეთ მამათქვენი სამოციქულოდ?

დორანტი

ეს რომ არ მექნა, აღარაფერს დამიჯერებდა.

კლიტონი

ნუთუ სიმართლეს როცა ამბობთ, მაშინაც ტყუით?

დორანტი

რა მექნა, კლიტონ, ხომ ხედავდი, როგორ გაბრაზდა.
ვინ უთხრა ნეტავ? ცოტა გვიან მაინც გაეგო,
ღრო მექნებოდა არჩევანის გასაკეთებლად
და ლუკრეციას იმ დობილსაც უკეთ ვნახავდი.

კლიტონი

ის დობილი ხომ კლარისაა?

დორანტი

ჩემი თავისთვის

რა დიდებული სამსახური გამიწევია!

ო, რომ იცოდე, რანაირად შევნატრი აღსიპს!

არადა, ჩემი წყალობაა, ბედს რომ ეწია.

მაგრამ შევეშვათ... გვიანაა ამაზე ფიქრი.

კლიტონი

კლარისაც ისე გაგიფრინდათ, როგორც ორფიზა.

დორანტი

ჰოდა, ამიტომ ყველა ღონე უნდა ციხმარო,

რომ ლუკრეციაც მათ მსგავსადვე არ გამიფრიწდეს.

მაგრამ საბინა მოდის აქეთ.

გამოსვლა მახუთე

დორანტი, საბინა, კლიტონი

დორანტი

რაო, საბინა,

წერილი უკვე გადაეცი?

საბინა

ღიახ, ბატონო,

მაგრამ...

დორანტი

რა მაგრამ? თქვი

საბინა

დახია.

დორანტი

წაუკითხავად?

საბინა

წაუკითხავად.

დორანტი

როგორ! მერე შენ სად იყავი?

საბინა

მე რა შემეძლო? რომ იცოდეთ, როგორ დამტუქსა!
აღბათ, დამითხოვს.

დორანტი

გადაუვლის, ნუ გეშინია.

აჰა, აილე, რომ გუნება გამოგიკეთდეს.

საბინა

ბატონო ჩემო...

დორანტი

ყური მიგდე, თუ შეგიძლია,

რომ შენს ქალბატონს ერთხელ კიდევ ელაპარაკო?

კლიტონი

შეხედეთ, როგორ გაუნათდა ერთბაშად სახე,
დათხოვნის შიშმაც როგორ უცებ გადაუარა!
ახლა სხვა ჰანგზე ამღერდება: თუ რაღე იცის,
არ დაგიმაღაეთ.

დორანტი

მაშ, დახია ჩემი წერილი!

საბინა

მიბრძანა თქვენთვის გადმომეცა, ვითომ დახია,
სინამდვილეში...

კლიტონი

ყოჩად გოგოა იცის ხელობა!

საბინა

მაშინვე გახსნა და ჩემს თვალწინ გადაიკითხა.
არ შემოძლია თქვენისთანა მოწყალე ბატონს
ტყუილი ვუთხრა.

კლიტონი

შეგირდადაც არ ამიყვანდა!

დორანტი

არ ვეჯავრები შენს ქალბატონს?

საბინა

არ ეჯავრებით.

დორანტი

იქნებ ვუყვარვარ?

საბინა

არც უყვარხართ.

დორანტი

ნამდვილად იცი?

საბინა

ნამდვილად ვიცი.

დორანტი

მაშინ იქნებ სხვა ვინმე უყვარს?

საბინა

არა, ბატონო.

დორანტი

გამომივა რამე?

საბინა

ვერ გეტყვით.

დორანტი

მაშ, ეს მითხარი...

ს ა ბ ი ნ ა

რა, ბატონო?

დ ო რ ა ნ ტ ი

რა და სიმართლე.

ს ა ბ ი ნ ა

აკი სიმართლეს მოგახსენებთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

როგორ გგონია,

თუ შემეყვარებს?

ს ა ბ ი ნ ა

შეიძლება.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მერედა როდის?

ს ა ბ ი ნ ა

როცა თქვენს ნათქვამს ერწმუნება.

დ ო რ ა ნ ტ ი

მაშ, ჩემი საქმე

ქარგად ყოფილა.

ს ა ბ ი ნ ა

თუ დარწმუნდა, რომ მართლა გიყვართ,
აუცილებლად შეგიყვარებთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი

სულ ცოტა ხანში

გაეფანტება ყველა ექვი. დღეს მამაჩემი
ხელს...

ს ა ბ ი ნ ა

კლარისა და ლუკრეცია მოდიან აქეთ.

გამოსვლა მუხრანში

კლარსა, ლუკრეცია, დორანტი, საბინა, კლიტონი

კლარისა (ლუკრეციას)
ეგებ არც ტყუის, მაგრამ მაინც ნუ აჩქარდები.
კარგად დაფიქრდი, ასეთ კაცთან სიფრთხილე გმართებს.

დორანტი (კლარისას)
ნულარ მაწამებთ, ან მომკალით, ან დამარჩინეთ.

კლარისა (ლუკრეციას)
მე მეუბნება. დააკვირდი? მე შემომხედა.

ლუკრეცია (კლარისას)
არა, რას ამბობ, ასეთ რამეს შენ არ გეტყოდა,
ალბათ შემთხვევით შემოგხედა.

დორანტი

მოვეკვდი, გავთავდი!

ჯოჯობეთური წამებაა ჩემთვის ყოველი
წუთი და წამი, როცა შორს ვარ, თქვენს გვერდით არ ვარ.
არა, უთქვენოდ მე სიცოცხლე არ შემიძლია!

კლარისა (ლუკრეციას)
არც ახლა გჯერა?

ლუკრეცია (კლარისას)
მაშ, ამ წერილს რაღაზე მწერდა!

კლარისა (ლუკრეციას)
კარგი, ვუსმინოთ.

ლუკრეცია (კლარისას)
არა, არა, ნამდვილად ცდები.

კლარისა
თუ გინდა, ვკითხავ. მართლა ასე გიყვარვართ, დორანტი?

დორანტი

იმავე წამიდან შემეყვარდით, როგორც კი გნახეთ.
მაგრამ თქვენ ექვი გეპარებათ, არ გჯერათ ჩემი...

კლარისა (ლუკრეციას)

აჰა, რას იტყვი, ეგეც მე ვარ?

ლუკრეცია (კლარისას)

სულ დავიბენი.

ალარც კი ვიცი, რა ვიფიქრო.

კლარისა (ლუკრეციას)

ის, რომ ფლიდია.

ლუკრეცია (კლარისას)

ღმერთო, როგორი გაიძვერა ვინმე ყოფილა.

კლარისა (ლუკრეციას)

მორიგეობა დაგვიწესა, როგორც ეტყობა:
მზის ამოსვლამდე შენ უყვარხარ, მე — მზის ჩასვლამდე.

დორანტი (კლარისას)

რაზე ბჭობთ ამდენს? მაგის ნათქვამს არ დაუჯეროთ,
ჩემი მტერია, სასიკეთოს არაფერს გირჩევთ.
გამინაწყენდა გუშინდელი ამბების გამო
და ახლა ჯავრის ამოყრაზე ოცნებობს, ალბათ.

ლუკრეცია

ქალი არ ვიყო, ეს ამბავი თუ არ განანო.

კლარისა (დორანტს)

ერთი ძალიან უცნაური ამბავი მითხრა.

დორანტი

ვიცი, გეტყობდათ, ისე არის გულზე გამსკდარი.

კლარისა

სანამ გაგიმხელთ, მინდა გკითხოთ, მე თუ მიცანით?

დორანტი

რატომ დამცინით? სამაგისო რა დაგიშავეთ?
თქვენ ის არა ხართ, ტიულიორის ბაღში რომ შემხვდით
და სამუდამოდ მოსვენება დამაკარგვინეთ?

კლარისა

თუ მართალია, რაც მიამბო, თქვენ მოსვენება
დიდი ხნის წინათ დაგიკარგავთ სხვა ქალის გამო.

დორანტი

სხვა ქალის გამო?! სიცრუეა. არ დაიჯეროთ.
ნუთუ ამ ჩემი სიყვარულის გულწრფელობაში...

კლარისა

როგორც ეს ამბობს, ცოლიანი ყოფილხართ უკვე.

დორანტი

ისევ დამცინით. ვერ იქნა და ვერ დაგარწმუნეთ,
რომ ეს ამბავი ტყუილია, მოგონილია,
მე მოვიგონე, რადგან ძალით მაქორწინებდნენ,
მე კი თქვენს გარდა არავისი შერთვა არ მინდა.

კლარისა

მაშ, ის რა იყო, რომ ამბობდით, ვერ შევირთავო,
მეზიზღებო?

დორანტი

ამას, აბა, როგორ ვიტყვოდი!
აღბათ ისა ვთქვი, სხვას არავის შევირთავ-მეთქი.
არ შეიძლება, მსგავსი რამე წამომცდენოდა.

კლარისა

ის, რაც თქვენ გუშინ კლარისაზე ილაპარაკეთ...

დორანტი

მშვენივრად იცით ყველაფერი, რაც გუშინ მოხდა.
ვითომ არ გესმით, რა მინდოდა.

კ ლ ა რ ი ს ა

თქვენ თვითონ გესმით?

მაშინ ხომ ცოტა სხვანაირად მოიქცეოდით.

მისმინე ერთი, ლუკრეცია...

დ ო რ ა ნ ტ ი (კლიტონს)

რაო, რა უთხრა?

ლუკრეციაო?

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს)

დიახ, დიახ, თქვენ თურმე შეცდით

და ლუკრეცია ეს მეორე ქალი ყოფილა.

სამწუხაროა, სანაძლეო რომ არ დაგიდეთ.

დ ო რ ა ნ ტ ი (კლიტონს)

მაშ, წუხელ ვისთან ვისაუბრე, ვისი ხმა იყო?

კ ლ ი ტ ო ნ ი (დორანტს)

წუხელ, ბატონო, კლარისასთან ვისაუბრიათ.

თქვენთვის ოინი მოუწყვიათ. მე ეს ამბავი

საბინამ მითხრა წუთის წინათ.

დ ო რ ა ნ ტ ი (კლიტონს)

ოქრო ხარ, კლიტონს!

ორთავ ასული ლამაზია, მაგრამ მე მაინც

თანდათანობით ეს მეორე უფრო მომწონდა.

კარგი შედეგი გამოიღო ჩემმა შეცდომამ.

ახლა მიყურე, რანაირი ცეცხლი დავანთო

და საუბარი როგორ უცებ შევატრიალო.

ლ უ კ რ ე ც ი ა (კლარისას)

ბარემ გამყლავნდეს მთელი მისი უსირცხვილობა.

რას გაოგნდება, როცა ბოლოს ყველაფერს ეტყვის!

კ ლ ა რ ი ს ა (დორანტს)

ლუკრეცია რომ ჩემი კარგი მეგობარია

და ყველაფერს რომ მიაბობდა, უნდა გცოდნოდათ.
როდის ტყუოდით, წინა დღით მე რომ მხიბლავდით,
თუ ლუკრეციას რომ უხსნიდით სიყვარულს წუხელ?

დორანტი

რაც პარიზში ვარ, მე თქვენს გარდა სხვა ქალისათვის
სიტყვა არ მითქვამს.

კლარისა

აბა, წუხელ ვის ესაუბრეთ?

დორანტი

რატომ გგონიათ, რომ თქვენს ონს ვერ მივხვდებოდი?
თქვენ გესაუბრეთ. იმ წუთასვე გიცანით ხმაზე.

კლარისა

პირველად თავის სიცოცხლეში მართალი გვითხრა.

დორანტი

მაშინვე მივხვდი, გამასხრებას რომ მიპირებდით.
ვთქვი გუნებაში, საჭიროა დავსაჯო-მეთქი,
ამიტომ თავი მოგაჩვენეთ, ვითომ მოვტყუვდი
და, როგორც ხედავთ, თქვენს ანკესზე თქვენ წამოგაგეთ.
ვიცოდი, სიტყვას კლარისაზე ჩამომიგდებდით,
და გადავწყვიტე, ერთი კარგად გამომელანძღეთ.
მაგრად აგწვიათ. ახიცაა. ღირსი იყავით.
ახლა შევრიგდეთ. რაც ვითხარით, უკანვე მიმაქვს,
რადგან მიყვარხართ, უთქვენობა არ შემიძლია
და მინდა ჩემი ბედ-იღბალი დაგიკავშიროთ.

კლარისა

თუ გიყვარვართ და მართლა გინდათ, ცოლად შემირთოთ,
მაშინ ეს საქმე თავიდანვე რატომ ჩაშალეთ,
რად დაარწმუნეთ მამათქვენი, ცოლი გყავთ ვითომ?

ლუკრეცია (დორანტს)

სხვა თუ გიყვარდათ, ეს წერილი რატომ მომწერეთ?

დორანტი (ლუკრეციას)
იცით, ძალიან მიხარია, რომ ასე ბრაზობთ.
აქედან ვასკვნი, რომ ჩემდამი გულგრილი არ ხართ.
ახლა კი მინდა ყოველგვარი ეჭვი გავფანტო
მე მიყვარს მხოლოდ ლუკრეცია.

კლარისა (ლუკრეციას)
ისევ თვალთმაქცობს.
ასეთი კაცის არაფერი დაიჭერება.

დორანტი (ლუკრეციას)
არ გჯერათ, არა? მაშ, ყველაფერს უცებ აგიხსნით:
თქვენზეც გავჯავრდი, კლარისას რომ მხარი აუბით,
როდესაც ჩემი გამასხრება მოიწადინა,
და წუხანდელი წყენისათვის სამაგიერო
გადაგიხადეთ. სულ ეს იყო.

ლუკრეცია
ის რაღა იყო,
ტიუილრიში რომ სიყვარულს ეფიცებოდით?
რა იყო-მეთქი?

დორანტი
ზრდილი კაცის გალანტურობა.

კლარისა (ლუკრეციას)
სულ მასხრად გვიგდებს. ნუთუ გჯერა ეს სისულელე?

დორანტი (ლუკრეციას)
დიხს, კლარისას სიყვარულზე ველაპარაკე,
ხოლო გულწრფელი სიყვარულით თქვენ შემეყვარდით.
როგორ გგონიათ, ვინაობა რად დავუმალე?
რად დავებრალე ომში ყოფნა? მხოლოდ იმიტომ,
რომ დანარჩენიც სინამდვილედ არ მიეჩნია.

კლარისა (ლუკრეციას)
წავიდეთ, აღარ შემძლია მაგის მოსმენა,
არ ვარ ასეთი უტიფარი კაცის მნახველი.

დორანტი (ლუკრეციას)
ახლაც არ გჯერათ, რომ მიყვარხართ?

ლუკრეცია (დორანტს)

როგორ მჯეროდეს,
როცა ერთს ამბობთ, ხოლო საქმით სულ სხვას ამტკიცებთ.

დორანტი

დღეს მამაჩემი რომ მოვიდეს სამოციქულოდ
და მამათქვენი დაითანხმოს, რას იტყვით მაშინ?
კვლავ დაგჭირდებათ სხვა საბუთი?

ლუკრეცია

არ ვიცი, ვნახოთ.
დაეჭვებისთვის თუ საბაბი აღარ მექნება...

დორანტი (ლუკრეციას)

მალე მიხვდებით, რომ საბაბი მართლა არა გაქვთ.

(კლარისას)

თქვენ კი, კლარისა, კვლავ გიყვარდეთ თქვენი აღსიბი.
სწორედ მის ბედზე მოვიგონე ის ქორწინება.
ნუ გეშინიათ, მასთან სიტყვა არ წამომცდება,
ჩვენს შორის დარჩეს ეგ ამბავი... მაგრამ შეხედეთ!
თქვენი საქმრო და მამაჩემი მოდიან აქეთ.

გამოსვლა მეზვიდე

ერონტი, დორანტი, აღსიბი, კლარისა, ლუკრეცია, იზაბელა,
ხაბინა, კლიტონი

აღსიბი (კლარისას სახლიდან გამოდის და მიმართავს
კლარისას)

ჩვენი მშობლები შეთანხმდნენ და უკვე ჩემი ხარო.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი (ლუკრეციას სახლიდან გამოდის და მიმართავს ლუკრეციას)
თანახმა არის მამათქვენი, რომ დორანტს გაჰყვით.

ა ლ ს ი პ ი (კლარისას)
საქმე გადაწყდა, ახლა სიტყვა მხოლოდ თქვენზეა.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი (ლუკრეციას)
თქვენი დასტური — და ქორწილიც გაიმართება.

დ ო რ ა ნ ტ ი (ლუკრეციას)
გემულარებით, ნულარ მტანჯავთ, იწამეთ ღმერთი!

ა ლ ს ი პ ი
რამ დაგამუნჯათ ორივენი, რა მოგივიდათ,
ხმა ამოიღეთ!

კ ლ ა რ ი ს ა
მამის ნებას მე ვერ გადავალ.

ლ უ კ რ ე ც ი ა
შვილის ვალია, მშობლის სურვილს დაემორჩილოს.

ჟ ე რ ო ნ ტ ი (ლუკრეციას)
მაშ, წამოდით და განუცხადეთ მამას თანხმობა.

ა ლ ს ი პ ი (კლარისას)
მაშ, წავიდეთ და ქორწილის დღეც დავნიშნოთ ბარემ.
(აღსიპი კლარისასთან და იზაბელასთან ერთად
კლარისას სახლში შედის. დანარჩენები ლუკრეციას
სახლში შედიან.)

ს ა ბ ი ნ ა (დორანტს შესვლის წინ.)
ჯვარს რომ დაიწერთ, ოქროს წვიმა აღარ წამოვა.

დორანტი

წვიმა რა არის, წვიმის ნაცვლად მდინარე იდენს.

საბინა

ველარ მოიცილით სამაგისოდ. ეჰ, ჩემს ხელობას
რაღა ფასი აქვს, უმისოდაც თუ ფონს გავიდნენ.

კლიტონი (მარტო.)

კინალამ ბედმა უღალატა ჩვენს ცრუპენტელას,
მაგრამ განსაცდელს მაინც მარჯვედ დაუსხლტა ბოლოს.
გირჩევდით: მისი მაგალითი თქვენც გადაგელოთ.
ისწავლეთ ყველამ ხელოვნება ტყუილის თქმისა!